

آغاز (دیباچه منشور) : بعد از وظایف حمد و سپاس و شکر یقیاس حضرت مجال که
منطق اهل قیل و قال .

آغاز (منظوم) : در آمد بخاطر مرا این خیال که لطم کنیم جمع ارباب حال
کنیم از سر صدق و اخلاص جمع فروغ دهم هر یکی را چو شمع
لهم لام او «بوستان خیال» برم تحفه نژاد اهل کمال

○ S - 41/8570 : مستعلق ، سده ۸۱۲ ، با یادداشتی ۲۲ رمضان ۸۱۱۶۴ ، (پس از
انجام) و قیل از آغاز یادداشتی مورخ ۱۷ شعبان ۸۱۳۰۹ هـ ۷۸ هـ ۲۵۰۰ م . ○

● بهارستان جنون

از میرزا عبدالقادر یدل . به آنچنانکه در صفحه عنوان و آغاز و ترقیمه آمده است ، در آغاز
عنوان کتاب است «بهارستان جنون تصنیف میرزا عبدالقادر یدل غفرالله» و در ترقیمه است «سخنه
بهارستان جنون من تصنیف میرزا عبدالقادر یدل فدی سره العزیزه» . این منظومه بنام «رساله هوش»
در فهرست هوزه سالار ضمن مجموعه رساله های طغرای مشهدی است . [ن . ک : موزه سالار
۱۰۴ : ۳]

نظم عرفانی است بصورت قطعات و مثنوی ، بی عنوان ها ، لایبوب .

آغاز : بیار باده که در صید گاه عالم هوش
بهار می رسد از موج گل گشند بدوش
ز شوق زده وصل جنون بطرف چمن
هوا ز ابر بهاری کشاده است آشوش

انجام : کنون الدبشه فرزانی چیست
گل رنگین تر از دیوانگی چیست
دماغ اهل سودا نیست بی شور
الهی خاله زنجیر معمور

○ O - 320/7540 : شکسته ، چلیپا ، ۲۴ ذیحجه ۴ جلوس پد شاهی ، با مهر «منگل
خانه مورخ ۱۰۰۸۱۱۷۹ م .

● بهرام نامه = هشت بهشت

● بیاض = جنگ

● بیسر نامه

از فرید الدین عطار تولی . سراینده قرن نهم هجری .

آغاز : من بغیر از تو که بینم در جهان

چون بجز تو نیست در هر دو جهان

[همان : موزه : ۵۰۲] .

○ 390/7605 - O : استعلیق ، نظام حسینی ساکن بناده شهیدان سنهول ۱۴ ذیحجه

۱۰۶۷ . ه . مجدول ۲ راه شکرگف ۱۶ ص ۱۰۴ ص .

○ 487/7713 - O : استعلیق (مهد صالح قلندی) مهد شیخ ابراهیم قادری ، ۱۲۴۷ ه .

مطلع الانوار خسرو . گ ۷۵ ب - ۷۸ ، ۱۳ ص . در متن و هامش .

○ 377/7594 - O : استعلیق ، برای خاکی شاه ، ۹ ماه بنگور ۸۱۳۵۷ ، عنوانها لالوبر

آغاز : سر بیسر نامه را پیدا کنم - عاشقان را در جهان پیدا کنم ، ۲ ص ۱۱ ص .

○ 352/7571 - O : استعلیق ، نبی بخش ، بروز شنبه ، سده ۱۳ ه . ش ۴ در مجموعی

گ ۴۸ ب - ۵۲ .

○ 354/7573 - O : استعلیق خوش ، سده ۱۳ ه . ش ۲ در مجموعه گ ۱۲ - ۱۸ ،

۱۷ ص . با مهر «بنده درگاه الهی حافظ مولوی امام الدین امام مسجد پادشاهی و بیغلنا المنین

اما ما ۸۱۲۵۴ .

● بیمار و طیب

قصیده . . .

از شریف آملی .

آغاز : سوی ویرانه ام آمدی سحر جلوه گنان

بهر پرسیدن بیمار خود آن سر روان

[ن : گ : مژوی ۴ : ۲۶۷۵] .

○ 52/7278 - O : استعلیق خوش ، سده ۱۳ ه . سرلوح کوچک و در آن عنوان کتاب

لاچورد ، مجدول ، کمند بندی ، در بیاض گ ۱۵۴۷ ص .

○ 49/7275 - O : استعلیق خوش ، سده ۱۳ ه . در بیاض است .

● پدماوت = رتن و پدم

در بخش «هندوی» ص ۹۲ گذشت .

● پنج گنج نظامی = خمسة نظامی

از نظامی گنجوی .

○ 4/7238 - O : استعلیق ، سده ۸۱۰ ، عنوانها طلانی ، صفحه اول و دوم منقش طلانی ، دارای : ۱- مخزن اسرار (گ ۱) ، ۲- هفت پیکر (گ ۱۲۰) ، ۳- خسرو شیرین (گ ۱۷۰) ، ۴- لیلی مجنون (گ ۱۹۷) ، آب زده ، برگ عالی توثیب ۳۹۸ ص ، ۲۰ ص .

○ 56/7281 - O : استعلیق خوش ، کمال الدین کشمیری ، ۲۷ ربیع الثانی ، دارای : ۱- مخزن اسرار (گ ۱ - ۳۴) ، ۲- خسرو شیرین (گ ۳۰ - ۱۴۱) ، ۳- لیلی مجنون (گ ۱۴۲ - ۲۰۴) ، ۴- هفت پیکر (گ ۲۰۰ - ۲۸۰) ، ۵- سکندر نامه (گ ۲۸۱ - ۳۸۲) ، در آغاز هر کتاب سرلوح ، عنوانها شنکرف ، جدولبند ، راه شنکرف و زرین و سیاه ، گمند بندی ، منصور به ۲۶ تصویر ، با ۳ مهر «ایش الله سراید دستگیر» و ۳ مهر «تالک چند» ، ۷۹۴ ص ، ۱۸ ص .

○ 103/7325 - O : استعلیق ، عبدالرسول ، ۸۱۲۶۸ ، دارای : ۱- مخزن اسرار (گ ۱ - ۲۶) ، ۲- شیرین و خسرو (گ ۲۷ - ۱۰۰) ، ۳- سکندر نامه (گ ۱۰۱ - ۱۸۰) ، ۴- لیلی مجنون (گ ۱۸۱ - ۲۳۱) ، ۵- هفت پیکر (گ ۲۳۲ - ۳۸۳) ، در آغاز هر کتاب سرلوح زیبا ، جدولبند زرین و شنکرف و سیاه ، گمند بندی ، عنوانها سرخ ، ۵۶۴ ص ، ۲۱ ص .

● پند نامه

از عطار .

آغاز : حمد بی حد سر خدای پاک را

○ 226/7448 - O : استعلیق ، فیض علی ، روز شنبه ۲۲ ذیقعده ۸۱۱۹ ، در مساتی یا مثنوی سادات عظام حضرت پدر الدین قادری . عنوانها شنکرف ، جدول دو راه شنکرف ، ۶۰ ص ، ۱۵ ص .

○ 410/7636 - O : استعلیق ، ۱۹ شوال ۸۱۲۷۳ ، عنوانها شنکرف ، جدول دو راه شنکرف ، ۸۸ ص ، ۱۲ ص .

○ 424/7651 - O : استعلیق ، سده ۸۱۳ ، عنوانها نالویس ، موریاله زده ، ۹۹ ص ، ۱۵ ص .

○ 518/7740 - O : استعلیق ، سده ۸۱۳ ، بروز چهار شنبه ، عنوانها شنکرف ، جدول ۳ راه ، ۶۲ ص ، ۱۵ ص ، موریاله زده .

● پیر و جوان

از میرزا نصیر حکیم شیرازی .

آغاز : شبی با نوجوانی گفت پیری کهن دردی کشی صافی فخری

[همان : منزوی ۴ : ۲۷۰۰] .

○ 90/7313 - 0 : نستعلیق مائل به شکسته ، باربک ، سده ۵۱۲ ، در مجموعه

گ ۵۴ - ۵۶ ، چهار ستون .

● تحفة الاحرار

از عبدالرحمان جامی . در ۱۴۸۹/۸۸۹ م ، در فهرست «مقاله» سروده است . مثنوی عرفانی و

اخلاق است .

آغاز (دبایچه) : حامداً لمن جعل چنان کل عارف مخزن اسرار کمالات

آغاز (مثنی) : بسم الله الرحمن الرحیم هست جلای سر خون کرم

[همان : موزه : ۵۰۶] .

○ 139/7351 - 0 : نستعلیق خوش ، جلال الدین محمود بن فیروز ، در ماه شعبان و

شهر تراویح منتظم در سلک شهور سنه ست و ثمانین و ثمان مائه (۵۸۸۶) ، سراج ، نیز برای

هر عنوان لوح کوچکی طلائی دارد و در آن عنوانها لاجورد بخط ثلث و نسخ ، جدا بینه طلائی و

لاجورد نسخه قدیم و از نظر خط و صحت خیلی ارزش دارد . کنار برگها آب دیده و کرم خورده ،

۱۵۴ ص ، ۱۲ ص .

○ 501/7724 - 0 : نستعلیق ، (کل این بند بن بولاقی یک ، ۵۱۰۷۶) ، ش ۲ در مجموعه

گ ۹۳ - ۱۰۳ ، ۱۰ ص . یک برگ در انجام از ترقیمه افتاده .

○ 238/7460 - 0 : نستعلیق ، سده ۵۱۲ ، عنوانها شکرگرف ، ۱۳۲ ص ، ۱۱ ص ،

مثنوی ، انجام افتاده از خاتمه .

○ 440/7667 - 0 : نستعلیق ، سده ۵۱۲ ، عنوانها بخط نسخ ، ۹۲ ص ، ۱۰۱۴ ص ،

یک برگ از انجام افتاده .

● تحفة العراقین

از خالقی شروانی .

آغاز (دیباچه) : خیر ما اعتصم المرء بحاله کلمة المعجز بقصور .

آغاز (نیم) : ماثریم نظارگان شمناک زین حته سبز و مهره خاک

[شمان : موزه : ۵۵۸ - ستروی : ۴ : ۲۷۱۴] .

○ 453/7680 - O : استعلاقی ، ۵۹۰۴۸ ، در لاهور ، عنوانها شنکرف ، جدول ملائی و لاجورد ، ۱۹۶ ، ص ۱۷ ، ص .

○ 246/7468 - O : استعلاقی ، ۲۲ شوال ۵۱۰۵۲ ، در کابل ، عنوانها شنکرف ، جدولیند راه شنکرف و سیاه ، ۲۷۲ ، ص ۱۲ ، ص .

○ 30/7258 - O : استعلاقی ، میران عبدالقادر ابن میان . . . المشهور بانخلص میان حسا (ترجمه) ، ۲ صفر ۱۰۶۹۱ (تربیت غزلیات) ، عنوانها شنکرف ، ابن السطور ترجمه اشعار از آغاز تا فصل در لفظ مادر خود که کثیر ترکیب بوده ، ش ۲ در کایات او پس از دیوان ، ص ۴۸۳ - ۵۶۰ ، ۱۸ ، ص .

○ 502/7724 - O : استعلاقی ، (کل مجد بن بولاق بیگ ، ۵۱۰۷۹) ، عنوانها شنکرف ، ش ۳ در مجموعه گ ۱۵۴ - ۲۶۲ ، ۱۵ ، ص .

○ 412/7641 - O : استعلاقی مائل به شکسته ، سده ۵۱۲ ، عنوانها تا نویس ، آغاز ناده ، ۲۱۰ ، ص ۱۵ ، ص .

○ 98/7320 - O : استعلاقی ، واصل مجد ولد بهار مجد ولد طاهر مجد ، ۳ جمادی الاول (۹) ، سده ۵۱۳ ، عنوانها شنکرف ، محشی ، ۲۱۶ ، ص ۱۶ ، ص .

○ 402/7617 - O : استعلاقی ، سده ۵۱۳ ، عنوانها شنکرف ، با مهر های «بهن داس» مورخ ۱۲۴۰ (گ ۱) و «رام کرائن» مورخ ۱۲۴۳ (ص خ) ، ۲۱۴ ، ص ۱۶ ، ص .

○ 81/7305 - O : استعلاقی ، سده ۵۱۳ ، عنوانها شنکرف ، جدولیند ۲ راه شنکرف ، محشی ، ۲۲۴ ، ص ۱۵ ، ص .

● تحفه نصایح

از یوسف گدا . در ۵۷۹۵ در ۴۵ «باب» سروده است .

آغاز : حمدی بگویم ببعده مر خالق جن و بشر

کرده معانی آندان هم اختران شمس و قمر

[همان : موزه : ۸۱۷ - گنج بخش ۳ : ۱۵۷۷].

○ O - 388/7604 : استعلیق ، سده ۸۱۲ ، عنوانها شنکرف ، ۱۱۲ ص ۱۵۴ ص .

○ T - 84/8253 : استعلیق ، قطب دین ، ۸۱۲ ص ۷۹ ص (پرنسور مجد اقبال مجددی).

○ O - 385/7601 : نسخ خام ، سده ۸۱۴ ، عنوانها شنکرف ، جدول ۳ راه شنکرف و

نیلگون ، ۱۱۶ ص ۱۵ ص .

● ترجیع بند

از مفتی امام بخش متخلص به مفتی . در ۸۱۲۷ سروده است . در خاتمه میسراید : زین
ترجیع بند سال کن یاد - به ترجیع بند از طرب شاد . از مصرعه دومین ۸۱۲۷ بر می آید . اما
کاتب نسخه نا درست ۸۱۲۷۶ نوشته است . ترجیع بند است به این تکرار :

می بینم و صبر بر گزینم شاید که رخ نگار بینم

آغاز : ای زلف تو چون سیاه ماری چشم تو به شمه سحر کاری

بالا نه بلا فکن به عالم چون قد تو سرو جویباری

○ O - 366/7584 : استعلیق ، (اکبر علی ساکن گورتار پور ضلع جالندهر حالوار

امرسم) ، سده ۸۱۳ ، شعر تکرار شنکرف ، ش ۲ در مجموعه گ ۱۱ ب - ۱۷ الف ، ۱۹ ص .

● ترکیب بند در نعت و منقبت

از محتم کاشانی . یاد او در کلیات محتم کاشانی گذشت .

آغاز : السلام ای عالم اسرار رب العالمین وارث علم همبر فارس میدان دین

○ O - 33/7261 : استعلیق شکسته آمیز ، عماد الدین ، ۲۰ جمادی الثانی ۸۱۲۷۵ در

کلیات او گ ۱۰۹ - ۱۱۴ ، ۱۹ ص .

● تمر نامه = تیمور نامه = ظفر نامه

از عبدالله هانی جاسی . (م ۱۵۲۱/۸۹۶۷) مشهور رزمی است .

آغاز : بنام خدای که فکر خرد نیارد که تا کنه او پی برد

[همان : موزه : ۵۶۰ - شیرانی ۱ : ۵۵ - متزوی ۴ : ۲۷۲۹].

○ 53/7279 - O : استمليق پخته ، غياث الدين بن محمد الجامي ، شيخ جمادى الثاني ۸۹۶۲ ، عنوانها شنگرف ، چهار ستون ، ۱۰۶ ص ، ۲۱ ص ، آب دیده و اندک کرم خورده .

○ 306/7572 - O : استمليق پخته ، سده ۸۱۱ ، ۱۴ صفحه در الجام بعضی خواجه اعد الاويسى الحنفى ، غرة ذوالحججه ۸۱۱۹۳ ، آغاز افتاده : به خالاش چوشتر فلک او گرفت ، عنوانها شنگرف ، ۳۳۸ ص ، ۱۳۲ ص .

● 433/7660 - O : استمليق ، سده ۸۱۳ ، عنوانها شنگرف از آغاز و الجام افتاده ، مورياته زده ، ۶ ص ، ۱۴ ص .

● تولد نامه

از عبدالعظيم . مرید سعد الدين احمد ، (دبایچه) ، دو راج الاول ۸۱۳۱۷ ، سروده است .
(خاله)

باعتوالهای : ثعت نبی(ص) ، در بیان منشاء تصنیف این کتاب ، در بیان اصل حقیقت انشاء این کتاب ، در بیان افتتاح کردن حاصل کلام ، در بیان فرضیه طلب علم بر مرد وزن فرض است در بیان سه وحدت که از جمله ضروریات دین است و ایمان آوردن بر آنها . در بیان هشت صفات نبویه او تعالی از جمله صفات تعابیه اینها را ذاتیه میگویند ، در بیان دو اوصاف سلیبی که ذات اقدس باری ازو منزله است . در بیان صفت ایمان مجبلی که بتفصیل گفته می آید برای مومنان . در بیان ایمان مجبلی و دالستین آن ، در بیان ارکان ایمان و دریافتن معنی اسلام و ایمان ، در بیان خوف و رجا که ایمان مابین خوف و رجا است ، در بیان آنکه جهل عذر در اسلام نمی شود ، در بیان مذهب اهل سنت و جماعت که درین باب علماء مجتهدین ده فصلت مقرر کرده اند . در بیان جواب و سوال متکرر و تکبیر در قبر بعد از دخال میت . در بیان نفع صورتانی در بیان گذشتن صراط و این حق است ، در بیان آنکه شفاعت از انبیاء علیهم الصلوٰة و السلام حق است . در بیان دخال جنت . در بیان پنج باب اسلام و ایمان آوردن و قبول کردن حق است ، در بیان استنجا که ب چهار قسم فرض است ، در بیان فرائض وضو و آن چهار است ، فرائض غسل ، فرائض تیمم ، فرائض نماز ، واجبات نماز ، سنت های نماز ، مفسدات نماز و غیرهم .

آغاز : بگویم حمد رب العالمین را عطا کرد است بر من عقل و دین را
بگو ای دل بجان حمد و ثنا را سزاوار است و مختص مر خدا را

● 218/7440 - O : استمليق خوش ، سده ۸۱۳ ، سرلوح طلائى و رلکین ، عنوانها شنگرف ، چویند ۹ راه شنگرف و لاجورد و سیاه ، گمند بندى ، ۱۴۰ ص ، ۱۰ ص .

● تیر و کمان

در بخش «ہتر ماہ» ص ۱۰۸ ، گلشت .

● تیمور نامہ = تمبر نامہ

● جمالنامہ = دیوان جمال

در بخش «دیوان ماہ» خواهد آمد .

● جنگ = بیاض

● حوالہ مطابقت

نسخہ ها یکی ہستند . ن . ک . ژوبر .

○ 110/7331 - O : مستعلیق ، سدہ ۱۰ - ۱۱ ، انتخاب غزلیات و اشعار است

کلام : احمد ، سیری ، اشکی ، آبی ، امیری ، یرم خان ، خان خانان ، بیانی امیر آبادی ، بخی ، بیدل ، بدیعی ، ہرآوی ، تشبیبی ، ثنائی ، جامی ، جمال الدین ، حزقی ، حیرانی ، حیرتی ، حزقی ، حرفی ، حکیم می . . . بھبی نور بخش گیلانی ، یوسف ، یقینی وغیرہم . فہرست سرایندگان بہ ترتیب الفبای بہ رعایت حرف اول نہ ثانی ، در آغاز (نو نویس) آمدہ است . عنوان و اشان شنکرف ، ۴۱۲ ص ، ۱۵۰ من . آغاز افتادہ :

مزار دل بہ یکی عشوہ می برد یارم ہزار عشوہ و یک دل چکولہ باب آرم

○ 256/7477 - O : شکستہ ، چلیبا ، مجد صبی در ہلدہ گنہ من بلاد سند ، v ربیع

۱۱۹۱ھ (گ ۱۱۶) : دارای: قصیدہ در شان نواب وزیر الدولہ (آوردو). غزلیات (فارسی) از: سعدی الوری . تصاید از: سعدی ، جنتشم ، بابا طاہر عربان ، میرزا ابراہیم متخلص بہ صفای شیرازی ، سعدی ، ۲۶۲ ص .

○ آغاز (آوردو) : جہان میں باغ ہو اور باغ میں جب تک گل تر ہو

گل تر ہو اور شبنم اور شبنم مثل گوہر ہو

○ 210/7433 - O : مستعلیق ، بہ خامد گوناگون ، در انجام ترقیمہ بھظ فقیر خورم ساکن

لاہور متوطن پشاور حسیب الفرمایش میر سید مجد ، ۲۵۰ ذیحجہ ۱۲۴۵ھ ، دارای : غزلیات از: حافظ ، واقف ، بوعلی قلندر ، سعدی . مفردات ، ریختہ ، ترجیع بند ، قصیدہ مفرح الانزاح (چنین) ، قصیدہ ، مناقب مرتضی علی (ع) ، قطعات تاریخ ، مناجات ، مناقب حضرت علی ، غزلیات حافظ ، شعرا طریقت ، ۲۵۰ ص .

○ آغاز : گرفتارم بدم زلف یاری عبرین موی فراتی را دہ کبری کافری زلار کیسوی

○ 108/7329 - O : شکسته ، میرزا محمد صالح کشمیری ، پفرمایش چوعدری محمود خان ، بنام خواجه عزیز الله خلیف خواجه حدیق ، ۱۵ جمادی الاول ۱۲۵۷ هـ ، سرلوح ، نام های سرایندگان شنکرف ، جدولیند ، راه زرین و شنکرف ، کند پندی دو راه ، دارای غزلیات به ترتیب ردیف از : سعدی ، کمال خجندی ، سلمان ، انوری ، بیدل ، عاشق ، طوفان ، واقف ، استغنا ، صاحب ، سلیم ، ظهیری ، قلندر ، علانی ، محتشم ، ناصر علی ، اهلی ، طالب آملی ، مخلص ، خاص ، عنایت الله ، ظهیر قاریابی ، امیر ، شوکت ، حافظ ، خسرو ، ۴۸۲ ص ، ۱۲ ص ، دو ستون .

آغاز : اول دفتر بنام ایزد دانا
صانع پروردگاری توالا

دوین شماره یک بیاض دیگر است . دارای غزلیات از : حافظ ، آصفی ، عاشق ، اهلی ، واقف ، جامی ، وحشی و غیرهم . غزلیات به ترتیب ردیف فقط الف - ت . نستعلیق خوش ، ۹۰ ص .

○ 59/7384 - O : شکسته ، سده ۱۲ - ۱۳ ، دارای : رباعیات از : حضرت ملا شاه (گ ۲ الف) ، سید جعفر اوچی لکنوی (گ ۷ الف) ، قاصد از : میر جعفر اوچی (گ ۱۹ ب) ، میرزا جلال امیر (گ ۱۳ ب) ، قصیده . . . ساکن لاهور (گ ۱۵ ب) ، طغرا (گ ۱۹ ب) ، غزلیات از : دیوان حافظ (گ ۲۰ الف) ، دیوان صایب (گ ۳۷ الف) ، شعرها در وصف : بلبل ، لطافت ، پاکوش ، گردن ، چشم و مژگان ، حیرت ، خورشید ، خط ، دل ، وصف زلف ، سوزن ، سبزه ، سرو ، سینه ، شیشه ، شبنم ، نفس ، قلم ، قد رعنا و غیرهم (گ ۶۳ ب) . در دو حصه صحافی شده ، ۶۰۰ ص ناتمام ، ۳ ستون .

آغاز (افتاده) : دراصل وجود ترا شرک قوی است

ای مشترک گوینگو . . . کیست

اوهام تو برعکس او در آمد صفات

در بیداری و خواب و در مرگ و حیات

○ 331/7551 - O : نستعلیق چلیبا ، سده ۱۳ هـ ، عنوانها شنکرف ، انتخاب از کلام : میر نجات امدهانی ، عبدالعزیز یک قبول ، میر افضل ثابت ، انوری ، لا ادری ، حیدر کلاجه پز ، درویش اردبیلی ، استغنا ، قصیده قوامی مطرزی ، سرهای سهری عرب ، موریااله زده ، ۴۰ ص ، دو ستون .

آغاز : گرتم مهر خاموشی زلف طبع سخن دان را

زدم بر سر گل طغرای بسم الله دیوان را

○ 49/7275 - O : نستعلیق خوش ، سده ۱۳ هـ ، عنوانها شنکرف ، سرلوح طلانی و لاجورد ، صفحه اول و دوم مقش و منسب ، دارای : ترجیح بند در منقبت حضرت دستگیر شوخ التقلین ، ترکیب بند در مدح حضرت شوخ التقلین شیخ سید عبدالقادر ، در مدح حضرت امیر کبیر (غرت اعظم) ، غزلیات : صایب ، قدسی ، مخمس خیالی بر غزل ، واسوخت ملا وحشی ، ایضاً ،

واصوخت ضیاء ، دوازده بند مجتشم، سراهای بهری عربیه، غزلیات از : زوب النساء، سلطان علی یک، شاه نجیب الله خان ، حافظ شیرازی ، صایب ، اکبر شاه ، استاد ، قاسم ، مولانا وحشی ، حسن یک و اصاف ، واهب ، اعجاز . مخمس بر نعت مجذبه ، مخمس ملا توفیق دو منقبت پیر دستگیر ، مظهر اردو دو مدح حضرت ثبوت اعظم ، غزل ساطع ، مخمس رضا ، آصفی ، مخمس حافظه ، ۲۴ ص ، ۱۰ ص

آغاز :
 لله الحمد که اقبال پرستار منست
 پاسبان در من دولت بیدار منست
 لله الحمد که چون تاک به سر سبزی بخت
 ارگ خرسندی و عشرت همه دربار منست

○ O - 50/7276 : استعلیق ، سده ۱۳ ، عنوانها شنکرف ، جدولیند ۳ راه شنکرف و لاجورد . دارای : مناجات ، غزلیات و شعرها به ترتیب ردیف از : حافظ شیرازی ، اعلی ، صایب ، ناصر علی ، جامی ، توفیق ، متین ، عارف دهلوی ، امیر خسرو ، عنایت خان آشنا ، حسن دهلوی ، کمال خجند ، مجتشم کاشانی ، صایب ، سلمان ساوجی ، شاهی ، حوزین ، باقر ، نظیری ، شاه صفی ، قیسی ، امیر حضوری ، امیر همايون ، وصالی ، فردی یزدی ، میر مشتاق ، میرزا نظام ، شاپور ، زاهد علیخان سفا ، مظهر ، واقف ، میرزا مقتون ، آهی ، یحیی کاشی ، مشقی ، ملال ، مخلص ، هجری ، امید ، بابا نصیب گیلانی ، صبری ، آصفی ، نثاری ، لوید قزوینی ، خیابانی ، نظر خان احسن ، مهد عابد ، طائب ، واقف ، میرزا حسن بیگ معلوم ، یخسود ، عزت ، وحشی ، سعیدی ، رباعیات ، تعریف راه ، تعریف گل ، تعریف کشمیر ، تعریف تالاب ، تعریف شالا مار ، تعریف باغ اسپه و دیگر باغ ها ، بحر طویل منشی بهوانیداس (جمعاً ۱۴ بند ص ۴۹۴ - ۵۳۰) ، بحر طویل ملا توفیق ، حقیقت و بزرگی امری قافیه ، ترجمه بند ، ۱۰ ص .

آغاز : ای همه هستی ز تو پیدا شده
 خاک ضعیف از تو توانا شده
 زبر نشین علمت کائنات
 ما به تو قایم چو به قایم به ذات

○ O - 161/7378 : استعلیق ، لکنده رام (کذا) ، ۱۳۴۲ ، در عهد مهاراجه رابیر سنگه غزلیات و اشعار از سرایندگان : قادری ، سعیدی ، حافظ ، عرفی ، ایمل ، ظهوری ، آرجح بند منشی بهوانی (داس) ، حافظ ، رضی ، و غیرهم .

آغاز : به چشم و شمره و رخسار و آرو می برد دلبر
 قرار از جسم و خواب از چشم و هوش از عقل ، عقل از سر

○ O - 197/7420 : استعلیق شکسته ، سده ۱۳ ، ۱۴ ، با یادداشتی ملکیت سید محمد رفیع محی الدین شاه خلف سید حسین شاه مورخ یکم رمضان ۱۳۳۲ ، انتخاب از کلام شعری فارسی و پنجابی و اردو . از الجملة : امیر خسرو ، جاسی ، بوعلی شرف قاندر ، حافظ ، مدح حضرت ثبوت اعظم شیخ عبدالقادر چیلانی ، سی حرفیان (پنجابی) از غلام قادر و شیرهم ، ۲۵۲ ص .

آغاز: اعوذ بالله من الشیطان
بسم الله الرحمن الرحیم
سلام گفتیم بر اهل مسلمان
علیکم السلام یا اهل خاندانی

○ 7363: تستعلیق شکسته آریز، سده ۱۴هـ، دارای: غزلیات و رباعیات و مقررات و ابراز از کلام: عراق، حافظ، یدیل، نور جهان، امیر خسرو، جامی، صایب، واقف، شاه شرف نادر، شمس تبریز، سعدی شیرازی، ص ۶۰، ص ۲-تون.

آغاز: خوش آن دردی که درمالتش تو باشی
خوش آن راهی که پایالتش تو باشی

○ 227/7449: تستعلیق چلیبا، سده ۱۴هـ، انتخاب از کلام: خسرو، سعدی، حافظ، صایب، حیدر، غلام محی، ۱۱۴ ص.

آغاز: ندارد دل ز حیرت تاب حسن بی حجابش را
که باشد صافی آینه شبنم آفتابش را

● چاه وصال لیلی مجنون

از سید سند. عمان سراینده «نگارستان چیز» و «نخل و سیب» در همین بخش. نام کتاب و نام سراننده در آغاز آمده است.

آغاز: بیا ای ساق عشق آفرینم
خط جام تو سرلوح چوینم

[ن. ک: منزوی ۴: ۲۷۵۳ نام سراینده آنجا میرزا احمد سند نوشته است].

○ 52/7278: تستعلیق غرض، سده ۱۳هـ، نام کتاب لاجورد در سرلوح کوچک ملا، جدول، کمتد بندی، در پیاپی ۱۰، ۴۵۱ ص.

● حدیقه الحقیقه و شریعه الطریقه = الهی نامه = فخری نامه

از سنایی غزنوی (م ۱۳۳۱/۵۰۲۵م). در ۳۱/۵۰۲۵ - ۱۳۳۲ سروده است. ششوی برزق است. در ده «باب».

آغاز (مقدمه): الحمد لله الطیر بخلیات الضمائر.

آغاز (متن): ای درون پرور برون آرای
ای خرد بخش بی خرد بخشای

[همان: منزوی ۴: ۲۷۶۱].

○ 282/7504: تستعلیق، نثار علی، ۱۱۴۹ (ترجمه دیباچه)، جدولبند زرد و بره، راه، عنوانها شکرگف، ۶۴ ص، ۱۸ ص. محشی، در دو حصه صحافی شده است.

○ 60/7285: تستعلیق، سده ۱۳هـ، عنوانها شکرگف، محشی، ۷۴۸ ص، ۱۵ ص.

● شرح حدیقة الحقیقة و شریعة الطریقة = شرح الهی نامه

متن از سنائی غزنوی شرح از عبداللطیف ابن عبدالله عباسی گجراتی ، در ۱۰۴۰ هـ (= انشراح لطینی) نگاشته است و در ۱۰۴۲ هـ (= شرح ابیات جان لواز) تصحیح کرده است .

آغاز (دیباچه از سنائی) : سیاس و ستایش مبدعی است که به سخن پاک سخنندان .

آغاز (دیباچه از شارح) : بر نادان بصیر و صبر فغان جبر رسته بازار ملک صورت و معنی مخفی و مستور لعاند .

آغاز (متن شرح) : م : ای درون پرور برون آرای . . . ش : قول امام حضرت جعفر است رضی الله عنه مذاقہ الناس لله قسب کثیره پس ثابت شده .

○ 106/7327 - O : شکسته نستعلیق ، نام کاتب محو شده است ، ۲۵ جمادی الثانی ۱۱۲۳ هـ ، عنوان و نشان شنکرف ، ۶۳۴ ص ، ۱۹ س . قدری آب دیده .

● لطایف الحدائق من نفایس الدقایق

از عبداللطیف عباسی . فرهنگ حدیقة الحقیقة است . در بخش فرهنگنامه ها در مقدمه ۱۱۹ گذشت .

● مرآت الحدائق = دیباچه حدیقة الحقیقة سنائی

از عبداللطیف ابن عبدالله کبیر عباسی گجراتی در سال ۱۰۳۸ هـ (= دیباچه حدائق لغز) نگاشته است .

آغاز : این نو شکفته گلزار است که درین هنگام همیشه بهار و بهار قبض آثار سال خزان و سی هشتم هجری و سنه اثنین جلوس همایون جهان .

[همان : سوزه : ۵۶۴] .

○ 106/7327 - O : شکسته نستعلیق ، (۱۱۲۳ هـ) ، گ ۱ - ۶ ، شرح حدیقة سنائی = شرح الهی نامه ، نشان و عنوان شنکرف ، ۱۹ س .

● حربہ حسینی = حمله حیدری

● حفظ الصححة ، قصیده در . . .

در بخش «پزشکی» در ص ۳۳ گذشت .

● حکایت زفاف دختر پره زن

از امیر واهی قلمی. عنوان و نام سراینده در آغاز آمده است.

آغاز: در کشور شام پره والی
چون صبح نجسته اختری داشت

○ 90/7313 - O: استعلیق مایل به شکسته، باریک، سده ۱۲هـ، در مجموعه گ ۲۶ - ۲۸، چهار ستون.

● حکایت شبلی در بغداد

از مامی. عنوان کتاب و نام سراینده در آغاز آمده است.

آغاز: شبلی آن پیر طریقی از شام
بودی روزی اتضا در بغداد

○ 90/7313 - O: استعلیق مایل به شکسته، سده ۱۲هـ، در مجموعه گ ۲۵ - ۲۶، چهار ستون.

● حملة احمدی = نبسی نامه

● حملة حیدری

از میرزا مهد رلیق باذل مشهدی شاهجهان آبادی (م ۱۱۲۳ یا ۱۱۲۴/۱۲ - ۱۲۱۱ م).
آغاز: بنام خداوند بسیار بخش
خرد بخش و دین بخش و دینار بخش

[همان: موزه: ۵۶۶].

○ 318/7539 - O: استعلیق خوش، مصطفی الحسینی، معرم الحرام ۱۱۵۵هـ،
عنوانها شنکرف، سرلوح زیبا، مجدول طلائی، چهار ستون، ۵۹۸ ص، ۲۳ س. با مهر
«زین العابدین» مورخ ۱۸۸۶ م. در دو حصه صحافی شده است.

○ 146/7371 - O: استعلیق، اکبر علی رضوی، ۱۲۱۸هـ، سرلوح، عنوانها شنکرف،
جدولبند، ۵۸۰ (متن) + ۲۶ (فهرست اعلام)، ۲۴ س. چهار ستون، در دو حصه صحافی شده است.
با مهر «شمس الدوله انجم الملک احمد علی خان سوات جنگ بهادر» مورخ ۱۲۱۳هـ و ۲ مهر
«شمس الدوله بهادر» مورخ ۱۲۱۳هـ. (خاله).

○ 344/7565 - O: استعلیق، صادق ابن میرزا یانای (گذا) کتاب فروش، سوال
۱۲۵۷هـ، در شهر کشمیر، سرلوح طلائی و رنگین، عنوانها شنکرف، مجدول طلائی، ۶۶۲ ص،
۲۴ س. چهار ستون، در دو حصه صحافی شده است.

● **حمله حیدری = حربه حسینی**

از ناشناس ، که حمله حیدری باذل را دهاال کرده است ، در آن میسراید :
 به یک مصرعه باذل خوش کلام سخن مختصر کرده ام والسلام (گ . ۱ . ب)
 نام کتاب «حمله حیدری» در صفحه عنوان آمده است . نیز سالم حسین (که مالک این کتاب بود) عنوان کتاب «حربه حسینی» نوشته است .
 آغاز : گشایم زبان را بنام خدا کزو شد زبالم سخن آشنا
 رحیم است رحمان پروردگار کریم است دادار روز شمار

○ 435/7662 - O : نستعلیق ، سده ۵۱۴ ، عنوان و نشان ها شنکرف ، برلوح پلانی ،
 مجدول پلانی ، گمند بندی ، با یاد داشتی جنوری ۱۸۱۷ م ، ۴۶۰ ص ، ۲۲ ، چهار ستون ،
 صفحه ها بی ترتیب .

● **خرد نامه = اقبالنامه**● **خرد نامه اسکندری**

از جامی . ظاهرآ در ۵۸۹۰/۱۴۸۵ م سروده است .

آغاز : الهی کمال الهی تراست جمال جهان پادشاهی تراست
 [همان : موزه : ۵۶۸] .

○ 64/72۲9 - O : نستعلیق خفی ، سید علی در لکهنؤ ، فی التاريخ خمسة عشر شهر صفر
 المظفر سنه الف و اثنا مائة و اثنان ، (۱۵ صفر ۵۱۲۲) ، عنوان ها شنکرف ، ۴۸ ص ، ۲۷ ص .

● **خسرو و شیرین = شیرین و خسرو**

از امیر خسرو .

● **خسرو و شیرین**

از عری شیرازی .
 آغاز : خداوندا دلم بی نور و تنگ است دل من تنگ و کوه طور تنگ است
 [همان : موزه : ۵۶۹ - متزوی : ۴ : ۲۷۸۷] .

○ 14/7247 - O : نستعلیق ، خوش ، سده ۵۱۰ ، برلوح ، عنوانها سفید و پلانی ،
 جدولند پلانی ، ش ۳ در کایات اوگ ۵۶ - ۶۹ ، ۱۵ ص .

● خسرو و شیرین

از نظامی گنجوی .

آغاز: خداوند در توفیق بکشای

نظامی را ره تحقیق بنای

[همان : منزوی ۴ : ۲۷۹۰.]

○ 4/7238 - O : استعلیق ، سده ۵۱۰ ، جدولیند زرین ، سرلوح ، عنوانها طلائق ، آب زده ، ش ۳ در خمسة اوگ ۱۷۵ ، ۲۵۰ ص .

○ 293/7511 - O : استعلیق پخته ، سده ۵۱۰ ، عنوانها شنکرف ، جدولیند دو راه شنکرف ، ۳ برگ در انجام نو نویسی آغاز و انجام افتاده ، ۴۱۶ ص ، ۱۵ ص .

○ 225/7447 - O : استعلیق ، سده ۵۱۲ ، عنوانها شنکرف ، جدولیند زرد و طلائق و سیاه ۸ راه ، مصور به ۴ تصویر ، آغاز و انجام افتاده ، ۱۱۴ ص ، ۱۶ ص .

○ 257/7478 - O : استعلیق ، سده ۵۱۲ ، عنوانها شنکرف ، جدولیند ۳ راه شنکرف و لاجورد ، ۴ ستون ، ۱۵۲ ص ، ۲۱ ص . ش ۲ در مجموعه ، آب دهنده .

○ 77/7301 - O : استعلیق ، سده ۵۱۳ ، سرلوح طلائق و رنگین ، عنوانها شنکرف ، جدولیند زرین و شنکرف و سیاه ، کمند بندی ، ۳۴۲ ص ، ۱۵ ص .

○ 56/7281 - O : استعلیق خوش ، مجد کمال (ترقیمه) کمال الدین کشمیری (ترقیمه آخر پنج کتیف) ۱۷ جمادی الاول ۵۱۲۰۹ ، عنوانها شنکرف ، سرلوح ، جدولیند ۵ راه شنکرف و زرین و سیاه ، کمند بندی ، ش ۲ در پنج گنج نظامی ک ۳۵ - ۱۴۱ ، ۱۸ ص ، چهار ستون ، ۵ تصویر .

○ 103/7325 - O : استعلیق ، عبدالرسول ، ۲۹ ربیع الثانی ۵۱۳۶۸ ، سرلوح زینا ، جدولیند زرین و شنکرف و سیاه ، کمند بندی ، عنوانها سرخ ، دوین مشغولی در خمسة اوگ ۲۷ - ۱۰۰ ، ۲۱ ص . چهار ستون .

● خلدی نامه = دیوان خلدی

از عبدالرحمان خلدی . از سرایندگان سده ۵۱۳ . [ن . ک : شریف التوازیج ج ۳ ، ص ۲ ، ۲۹۲] . غزلیات به ترتیب ردیف در تئج محمود نامه سروده است .

ازوست : ای خلدی از گروه چکر خوار تست هم
 ای داغ بر دل از هم خال تو لاله را
 بسته نظر شوی تو خلدی به شوق
 بر فتن از ماه رخ خود نقاب
 باد گاری خلدی و محمود این مصرع بماند
 بار را برمن نظر بسیار بودی کاشکی
 آغاز : ای غیرت عذار تو خون کرد لاله را
 وی خیره کرد چشم تو مشکین غزاله را

[عمان : مؤزه : ۴۹۳] .

- O - 510/7732 : استعلیق ، (۱۸۹۷ ب) ، یا مهر «ناضن حسن دین» مجدول زرد و
 شنکرف ، ۵۴ ص ، ۱۳ ص .
 ○ O - 363/7581 : استعلیق ، سده ۵۱۳ ، مقطع هر غزل شنکرف ، ۲۶ ص ، ۱۵-۱۷ ص .

● **خسمة نظامی = پنج گنج**

● **خوشدل نامه = دیوان خوشدل**

● **داستان شهزاده مهر مشرقی و ماه مغربی = مهر و ماه**

● **دقیقة الطریقه**

از نصیری همدانی . در ۵۱۰۰۴ بروزگار شاهجهان بادشاه سروده است .

ختم این نسخه شد بکاه شمار	سال هجرت هزار و پنجه و چار
بود سال جلوس شاه جهان	چار در چار و یک زیاده ازان
در شمار آمد این خجسته سیر	بالصد و یک هزار شصت گهر

باد آباد شاد از تو نصیر

ختم بالخیر باد از تو نصیر (خاله)

در تتبع حدیقه الحقیقه سنایی است ، زیر عنوان «سبب نظم» میسراید :

از حقایق گرفته است نظام	وز طریقه دقیقه هست تمام
هر که یار طریقه ام باشد	کامیاب از دقیقه ام باشد

پس از دیباجه منثور و منظوم و عنوانهای : حمد خداوندی ، ثنوت رسول (ص) ، و تعریف
 خلفای راشدین ، تعریف امام حسن و امام حسین ، منتهی ابوحنیفه کوفی ، و غوث اعظم شیخ عبدالقادر
 جیلانی و دعای دولت دارا شکوه و مدح پیر خود ، سبب نظم . در ۲ ، دقیقه : ۱- در مذمت
 فجور و طلاح و راه نمودن بد طریقه زهد و صلاح ، ۲- در مذمت حرص و امل و راه نمودن به
 طریقه قناعت ، ۳- در مذمت بد کردن و راه نمودن به طریقه مصاحبت کردن لیکو کاران ، ۴- در

مذمت جماعت حسد شمار و راه نمودن به طریقه مردم رضا آثار ، ۵۰ - در مذمت کذب و دروغ و راه نمودن به طریقه صدق و راستی فروغ ، ۱۰۱ - در مذمت جماعت ظلم کردار و راه نمودن به طریقه عدالت شمار ، ۱۰۲ - در مذمت گرفتاران و راه نمودن به طریقه تجرد شماران .

آغاز (دیباچه منثور) : اینست بهار شاخ عرفان - اینست نگار کاخ ایمان - اینست دقیقه الطریقه - ثانی حدیقه الحقیقه . این نو عروس عالم معنی به مشاطگی قبض آرزوی .

آغاز (منثوری) : ای خداوند آسمان و زمین
زیب و زینت ده مکان و مکین
در جهان هر بلندی ست ز تست
خواه هشوار خواه بست ز تست

○ 38/7265 - O : استعلیق ، عهد امین ، ۱۱۲۴۱ ، عنوانها شنکرف ، ش ۲ در کلیات
لمبرای هندانی ، ص ۱۰۱ - ۲۰۳ ، ۱۷۰ من .

● دله و مختار ، قصه

از حمید الدین ، حمید . هر دو نام در شعر آورده است . داستان دله و مختار را نظم کرده است ، در آن می سراید :

ای «حمید الدین» که بندی نامه
قصه سرکن دله و مختار را
ای «حمیدی» وصف دله گوش کن
گوش سوی من ز روی هوش کن

آغاز (انفاده) : این به تحقیق آمده در شان او
کشت دولت بند ترهان او
تا بود گردون . . . صبح و شام
دولت و اقبال باشد والسلام

○ S - 24/8553 : استعلیق ، (قبض بخش ولد میان نور علی ساکن موضع (انفاده) قلعه دبار سنگه ، ۱۱۲۳۸) ، عنوانها نا نویس ، آغاز و انجام انفاده ، آسیب دیده ، ۲۴ ص ، ۱۵ ص .

● دولرانی و خضر خان = عشقیه

از خسرو دهلوی .

○ O - 461/7687 : استعلیق ، سنه ۱۰ - ۱۱۱۱ ، عنوانها شنکرف ، آغاز انفاده : بغلد اندیس کین مژده شنیده - بجا بگذاشته کفش و دویده . انجام انفاده ، موربانه زده و آب دیده ، ۱۶ ص ، ۱۵ ص .

● دیوان مفتی = ریاض الغزل

● راگ مالا

در بخش «موسیقی» ص ۱۳ گذشت .

● راماین = رام و سینا

از شیخ معاذ الله کیرالوی پانی بی متخلص به مسیح یا مسیحا . داستان رام و سینا را به روزگار جهانگیر (۳۷ - ۱۰۱۴ هـ) نقل کرده است .

آغاز : خداوند از جام عشق گن مست

که مستانه فحالم از جهان دست
[همان : موزه : ۹۱۵ - منزوی : ۴ : ۲۸۲۳] .

○ 469/7695 - O : استعلاقی خوش ، سده ۱۱۳ هـ ، عنوانها شنکری ، مجدول ۳ راه شنکری

و لاجورد ، کمند بندی ، با یادداشتی ترجمین ناله مدن مورخ ۱۵ بیت ۱۹۲۱ ب در لاجورد ، ۴۳۸ ص ۱۴۱ س .

○ 297/7518 - O : استعلاقی ، پرکش رام ، ۷ ماه اسوج ۱۹۰۲ ب ، عنوانها شنکری ،

آغاز : بیا ای دل شنو روشن بیانی - ز لهمیدن بیا بی لازه جانی . شکر گفتار این شیرین فسانه - بدین آهنگ سرداد این ترانه . انجام : زکوة آن سو حدیثش کس ندانست - کسی احوال او زنی پس ندانست .

○ 457/7683 - O : استعلاقی ، سده ۱۱۳ هـ ، عنوانها شنکری ، مجدول ۵ راه ، کمند بندی ،

مصور به ۱۸ مجلس تصویر ، آغاز و انجام افتاده ، آغاز : بدین کوشش کمر بندید برانگه - که امپ بکن و دزد آید تراچنگ .

● رام و سینا = راماین

● رباعیات اهلی = زبده العقاید

● رباعیات خیام

از عمر خیام .

وی آتش از تو فروختنی

آغاز : ای سوخته سوخته سوختنی

حق را تو کجا و رحمت آموختنی

گوئی تاچند بر عمر رحمت کن

[ن . ک : منزوی : ۴ : ۲۸۲۹] .

○ 212/7433 - O : استعلاقی مائل به شکسته ، ۱۲۹۷/۱۸۸۰/۷۸۲ ص ۱۶ س .

با مهور «سید یوسف علی» مورخ ۱۲۵۵ هـ .

● رباعیات فوایح حاشیة لوائح

از ناشناس . رباعیات عرفانی در توحید و لغت ، جمعا ۱۱۴ رباعی ، عنوان فوق در آغاز آمده است . بر هر صفحه یک رباعی است و هشت هر برگ خالی است . برای نشان : [نام]

رباعی (۳) : ای نام تو هیچ نامی نام نیافت

بی یاد تو هیچ عامه نام نیافت

قصه بلطف است هر چیز که هست

بی لطف تو هیچ کس سر انجام نیافت

رباعی (۱۰) : ای ذات تو از شایسته تقدیس کمال

در نسبت گبرای تو وصف جمال

پرویز گمان پندار و گمان

بر تر ز ثنا و حمد اینست خیال

رباعی (۱۰۰) : از دعوی حول و قوت نفس تباہ

تا چند کنی نامی اعمال سیاه

چون فعل تو از هستی و هستی حق است

لا حول و لا قوة الا بالله

رباعی (۱۱۴) : بردار پرده از رخ در استار تازی

به تما جمال معنی نقش و نگار تازی

شاهد یکبست پنهان در پرده معانی

هر سوی عاشقانش در انتظار تازی

یک لایحه زان لوائح آمد عالم

ظاهر نشدی مطابق از کتم عدم

آغاز : ای از تو عیان لوائح نور قدم

گر نور وجود تو نکشتی لایح

[ن . ک : مشترک ۴ : ۱۸۰۹]

○ 120/7341 . ن : نستعلیق خوش ، سده ۱۱ ، عنوانها . شنکرف ، جدولید طلانی

مرصع ، ۱۱۰ ص .

● روضة المحبین

از حافظ علاء الدین مهد بن حافظ عماد الدین هروی ، معروف به ابن عماد شیرازی . در

سال ۷۹۴/۸۷۹ - ۸۰۱/۸۹۶ در ۷۶ بیت سروده است .

آغاز: الحمد لخالق البرایا و الشکر لواب العطايا
ای نام تو صدر هر کتابی آرایش فصل هر خطایی

[همان: موزه: ۵۷۵ - منزوی ۴: ۲۸۴۵ - مشترک منظومه ها: ۴۷۷].

○ 255/7483 - O: لستعلیق خوش، بروز جمعه ۳۱، ۲۴، در دارالسلطنت احمد آباد.
عنوانها شنکرف، مجدول، ۶۴ ص، ۱۳ ص.

○ T-111/8279: لستعلیق، اوراثه، ۳۲۹ ق (کذا)، ۱۷ گ، (برنسر)
جد اقبال مجددی.

● ریاض الغزل = دیوان مفتی

از مفتی امام بخش متخلص به مفتی. در هفده روز در ۱۲۷۶ (= چراغ آمال) در پردی
محمود نامه به ترتیب ردیف ۳۴ غزل سروده است. در خاتمه میسراید:

شکر خدا که گشت «ریاض الغزل» تمام حسب الردیف اول و آخر بانتظام

مفتی امام بخش مصنف بغیض جمع آور است تا که از سر نظمش بشد نظام
تصنیف سی و دو غزلش شد هفده روز اندر عدد و لیک نشد فکر صبح و شام

سال آغاز و تمامش چو بچستم از سرورش گفت ای «مفتی»، گو تو «چراغ آمال»

آغاز: ای بار برکن تو ز رخ این آفتاب را
تا گیرد آفتاب حجاب حجاب را
ابر است و نوبهار بصحراست سبزه زار
ساق بکن ز لطف تو کار ثواب را

○ 366/7584 - O: لستعلیق، (اکبر علی ساکن کرتار پور ضلع چاندرهار حالوار
امرئسر)، ۳۳، متخلص و عنوانها شنکرف، ش ۱، در مجموعه گ ۱ - ۱۱، ۱۹ ص.

● زادالمسافرین

از امیر حسینی هروی، رکن الدین حسین بن عالم. تاریخ سرودن ۵۷۰۹ در خاتمه نسخه
شماره 230/7452 - O: بدینگونه گفته است:

در هفت صد و بیست و سه ز هجرت گشت آخر این کتاب تمت
آغاز: ای برتر ازان همه که گفتند آنها که پدید یا لهقتند

[همان : منزوی ۴ : ۲۸۴۹ - موزه : ۵۷۶] .
 ○ T-57/8226 : نستعلیق ، عبدالقادر ولد شیخ احمد ، سده ۱۱ هـ ، عنوانها روشن
 سرخ ، ۶۲ گ. (پرفسور محمد اقبال مجددی) .

○ O-512/7732 : نستعلیق ، محسن (کذا) [مجهول] ، فی تاریخ یوم العرفات الاضحی /
 ۱۱ هـ ، عنوانها شنکرف ، مجداول ، ۸۸ ص ، ۱۵ ص .

○ O-230/7452 : نستعلیق ، ابوالحسن ولد شیخ چیتو ، یوم الاحد ، ۲۲ ذوالحجه ،
 الف و مائة و اربعین و ثلث (۸۱۱۴۳) ، در عهد خلافت محمد شاه بادشاه ، عنوانها شنکرف ،
 ۹۸ ص ، ۱۵ ص .

● زبده الرمل

در بخش «رمل» ص ۲۱ گذشت .

● زبده العقیاید - رباعیات اهلی

از اهلی شیرازی .

آغاز : یارب گنه آلود ز دنیا مبرم
 بی وعده وصل خود بقبی مبرم

[همان : منزوی ۴ : ۲۸۵۳] .

○ O-54/7280 : نستعلیق پخته ، محمد مؤمن ابن نصیر الدین محمد ، ۲۶ رجب المرجب
 سه شنبه و اربعین و الف (۸۱۰۴۹) ، سرلوح ، عنوان سفید ، جدول بند ، راه سبز و طلائی و شنکرف
 و لاجورد و سیاه ، ش ۴ در کلیات اوگ ۱۱۹ - ۲۳۴ ، ۱۹ ص ، در متن و هامش .

● ساقی نامه

از اهلی شیرازی .

آغاز (دبایچه) : بعد از حمد و ثنای جان آفرین و درود بر روان سید المرسلین . . .
 و بالجمله این دردی کش میخانه عشق بازی اهلی شیرازی . . . رباعی چند در مستی معیت . . .
 جمع کرده و نامش «ساقی نامه» نهاده .

آغاز (متن) : ساقی قدحی که کار ساز ست خدا
 و ز رحمت خود بنده نواز ست خدا

[همان : منزوی ۴ : ۲۸۶۲] .

○ 54/7280 - O : استعلیق پخته ، عهد مؤمن ابن نصیر الدین عهد ، ۲۶ رجب ۸۱۰۴۹ ، سرلوح ، نام کتاب برنگ سفید ، جدولبند ۶ راه سبز و طلائی و شنکرف و لاجورد و سیاه ، ش ۲ در کلیات اوگ ۱۸۷ - ۱۹۳ ، ۱۹ ، ص ، در متن و هامش .

● ساقی نامه

از میرزا محمد رفیع باذل مشهدی . همان سراینده حمله حیدری . درباره باذل بنکرید به : منزوی ۴ : ۲۷۷۵ . نام کتاب در ترقیمه بدینگونه آمده است : تمت تمام شد ساقی نامه میرزا رفیع مرحوم مصنف حمله حیدری .

آغاز : بدو ساقی آن جام رخشان چو غور که داری ز باقوت حل ...
ازان می که فردوس با رنگ و بوست ازان می که کوثر از و تازه بوست
انجام : که آید دماغ دل من بهال کند طبع سیلان چو آب زلال

○ 119/7340 - O : استعلیق شکسته آمیز ، (۸۱۱۳۳) ، با دیوان فایزگ ۶۹ - ۷۶ .

● ساقی نامه

از نهوری ترشیزی .

آغاز : ثنا ها همه ایزد پاک را نریا ده طارم تاک را

[همان : منزوی ۴ : ۲۸۷۵ - موزه : ۵۷۹] .

○ 119/7340 - O : استعلیق شکسته آمیز ، بروز پنجشنبه ۲۲ محرم ۸۱۱۳۴ مطابق ۳ جلوس عهد شاه بادشاه ، بر حاشیه دیوان فایز ، انتخاب ساقی نامه است ، گ ۲۷ - ۳۵ .

○ 118/7339 - O : استعلیق خوش ، سده ۸۱۲ ، عنوان ها نا نویس ، مجدول ، کند بندی ، با مهر دینا ناله (گ ۱۹۵ ب) ، ۴۱۰ ص ، ۱۱ ص .

○ 171/7395 - O : استعلیق خوش ، سده ۸۱۲ ، عنوانها شنکرف ، جدولبند طلائی و شنکرف و سیاه ۴ راه ، ۱۸۴ ص ، ۱۴ ص ، ۳ ستون .

○ 279/7501 - O : استعلیق ، بهگوت رای کا پتهه ، حسب ازشاد میان ولی عهد صاحب ، رجب ۸۱۲۱۰ ، سرلوح ساده طلائی ، عنوانها شنکرف ، مجدول زرد ، در متن و هامش ، ۱۹۴ ص ، ۱۷ ص .

○ 386/7602 - O : استعلیق شکسته آمیز ، محب علی ، بروز چهار شنبه ۲۴ محرم ۸۱۲۴۱ ، اوت ۱۸۲۶ م ، عنوانها نا نویس ، ۱۹۸ ص ، ۱۲ - ۱۳ ص .

● ساقی نامه

از جان مجد قدسی . ساقی نامه ایست ترجیع بندی با این گردان : عریست که درهای خم
افتاده خراییم .

آغاز: مبخور ز دل سوی لب آمد نفس ما . . . عریست که در پای خم افتاده خراییم -
مسابه‌ی دیوار بدیوار شرابیم .

[همان : منزوی ۴ : ۲۸۸۳] .

○ 116/7337 - ○ : استعلیق شکسته آریز ، سده ۵۱۲ ، عنوانها شنکرف ، جدولند سبز و
شنکرف و سیاه ، راه ، ش ۲ در کلیات اوگ ۵۶ - ۵۸ ، ۱۵۰ ص .

○ 112/7333 - ○ : استعلیق ، سده ۵۱۲ ، عنوانها شنکرف ، همراه دیوان اوگ ۹۱ -
۹۵ ، ۱۹ ، ۲۰ ص ، الحام افتاده ، موریااله زده ، با مهر «مظهر حسین ۵۵۱۲۷۷» .

● سام نامه

از خواجو کرمانی . درباره خواجو بنگرید به : احوال و منتخب اشعار خواجوی کرمانی از
اندا سعید تقیسی ، چاپ طهران ۱۳۰۷ خ .

دستان عشق سام و پری دخت است . (عنوان اول) : رسیدن سام به باغ و دیدن پری
دخت را و عاشق شدن بر او . (عنوان آخرین) : صحبت داشتن سام با پری دخت و سفتن در العاس
ورتن بنبیان نظم کتاب .

آغاز: ازان پس یکی هفته بگذاشتند همه ماتم و سوگ او داشتند

بهشتم در آمد منو چهر شاه بسر بر نهاده کیانی کلاه

[همان : منزوی ۴ : ۲۸۹۱] .

○ 217/7439 - ○ : استعلیق ، سده ۵۱۳ ، سرلوح رنگین ، عنوانها شنکرف ، جدول طلانی
و شنکرف و لاجورد ، کمنند بندی ، ۶۷۸ ص ، ۱۷ ص ، مجلد در دو حصه ، اما شماره یکی ست .

○ 350/7570 - ○ : استعلیق ، سده ۵۱۳ ، سرلوح طلانی و رنگین ، عنوانها شنکرف ،
جدول طلانی ، ۶۷۲ ص ، ۹۷ ص ، در دو حصه صحافی شده ، شماره هر دو حصه یکی ست .

● سبحة الأبرار

از عبدالرحمن جامی . در ۱۴۸۲/۸۷۷ م در یک مقدمه و چهل «عقد» سروده است .

آغاز (مقدمه) : العنة لله که بخون بگرفتیم یک چند چو غنچه غایت بشکتم

(متن) : ابتداء اسم الله الرحمان الرحيم المتوالی الامان

[همان : موزه : ۵۸۰ - منزوی ۴ : ۲۸۹۳] .

○ 283/7505 - O : نستعلیق ، سده ۱۰ - ۱۱ ، عنوانها شنکرده ، ۲۷۲ ص ، ۱۱ ص .

ظاهراً یک برگ از خاتمه افتاده .

○ 500/7724 - O : نستعلیق ، کل عهد بن یولاق بیگ ، بروز پنجشنبه ، ۲۸ شعبان

۵۱۰۷۹ ، عنوانها شنکرده ، آغاز افتاده : میدارم که پرده ... نشیمن معنی را پیرایه چیل گردد و چاره نمایان الجمن دعوی را سرمایه کمال . ش ۱ در مجموعه گ ۱-۲-۳-۴-۵ ص .

○ 381/7598 - O : نستعلیق خوش ، فیض علی ، دو شنبه ۸ شعبان ۱۱۰۹ هـ (در نسخه

۵۹۵۱۱) ، عنوانها شنکرده ، مجدول دو راه شنکرده ، ۲۱۰ ص ، ۱۵ ص .

● سخن عالی = ملوی

از میرزا مهد شیرازی متخلص به عالی معروف به نعمت خان عالی . دوباره سرایند

بگریه به : تاریخ ادبیات مسلمانان پاکستان و هند ، جلد چهارم ، فارسی ادب (دوم) صفحه ۴۱۳ .

آغاز : حمد و شکر او را که هر چه هست اوست دام هستی حلقه دار از های و هوست

[همان : منزوی ۴ : ۲۹۰۴] .

○ 452/7679 - O : شکسته ، دلا رام مدنی ، (۱۱۸۰ هـ) ، ش ۷ در کلیات ارباب

گ ۲۸۱ - ۴۳۲ - ۱۲ ص .

○ 208/7431 - O : نستعلیق مایل به شکسته ، دل سکه رای ولد لعیام رام قوم کابله

ساکن عطای پور بفرمایش رای روپ کشور سر رشته دار کچهری ، ۱۸ شوال ۱۲۲۹/۱۲۰۲ اکثر

۱۸۱۴ م ، بروز یکشنبه ، عنوانها شنکرده ، جدولند ۴ راه شنکرده و میاد ، ۲۳ ص ، ۱۷ ص .

● سرایا

از ملا توفیق . از سرایندگان سده ۱۱۲ هـ .

آغاز : آفرین باد بر آن صالح بن چون و چرا که سرایای تو آراست باین ناز و نما

[همان : منزوی ۴ : ۲۹۰۰].

○ 52/7278 - ۰ : نستعلیق خوش ، سده ۸۱۳ ، نام کتاب لاچورد در سرلوح کوچک ملائی ، مجدول ، کمند بندی ، در بیاض گ ۴۲۲ ، ۱۵ من .

● سرایا = آئینه بدن لما

از مهوری عرب بن ساعد جبل عاملی . مداح شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷ - ۸۱۱۰۰) .

آغاز : ای بت چایک و شیرین حرکات
چلوه لاز تو چون آب حیات

[همان : منزوی ۴ : ۲۹۰۶ - موزه : ۵۸۲].

○ 52/7278 - ۰ : نستعلیق خوش ، سده ۸۱۳ ، نام کتاب لاچورد در سرلوح کوچک ملائی ، مجدول ، کمند بندی ، در بیاض گ ۳۶۳ ، ۱۵ من .

○ 49/7275 - ۰ : نستعلیق خوش ، سده ۸۱۳ ، عنوان شنگرف ، در بیاض است .

○ 331/7551 - ۰ : نستعلیق چایبا ، سده ۸۱۳ ، در بیاض گ ۱۶ - ۱۹ ، موریاله زده .

● سرگذشت حکیم ذکا

از ناشناس .

آغاز : شنیدم روزی از پاکیزه رای
سرای معرفت که خدایی

○ 90/7313 - ۰ : نستعلیق مایل به شکسته ، سده ۸۱۲ ، در مجموعه گ ۲۳ - ۲۵ .

چهار ستون .

● سرگذشت سفرچی تبریزی

از ناشناس . در آغاز عنوانش این طور نوشته است : «سرگذشت سفرچی تبریزی و گمشدن

مئل عزیز از غاله و بصحرا رفتن» .

آغاز : شنیدم روزی از عنوان طرازی
به محبوب معانی عشق بازی

○ 90/7313 - ۰ : نستعلیق مایل به شکسته ، سده ۸۱۲ ، در مجموعه گ ۲۲ - ۲۳ ،

چهار ستون .

● سرود نامه

از طهرای مهدی . نام کتاب در آغاز چنین سروده است :

آوازه شناس گشت خامه . . . از دولت این «سرود نامه»

آغاز : بنام آنکه شد سازنده چرخ بر نفس چرخ چو بمعروف کرخ

○ 338/7559 - O : استعلیق بخنده ، چلیبا ، سده ۱۲ - ۱۳ ، عنوانها شنکرف ،

ک ۲۰ - ۲۶ در کلیات او .

● سلامان و اقبال

از جامی . در ۸۸۰/۱۴۸۰ م سروده است .

آغاز : ای بیادت تازه جان عاشقان ز آب لطفت تر زبان عاشقان

[همان : موزه : ۵۸۴ - منزوی : ۴ : ۲۹۱۲] .

○ 63/7288 - O : استعلیق مابل به شکسته ، غنی ، سده ۱۳ ، عنوانها شنکرف ،

جدولبند ۴ راه سیاه و زرد ، چهار ستون ، ۲۶ ص ، ۲۷ ص .

● سلسله الذهب

از عبدالرحمان جامی . در ۸۸۷/۷۲ - ۱۴۷۱ م در سه دفتر سروده است .

آغاز (دباجه) : حمد الرب جلیل من عبد ذلیل وسلاماً علی حبیب فایق من محب صادق .

آغاز (دفتر ۱) : لله الحمد قبل کل کلام بصفات الجلال و الاکرام

آغاز (دفتر ۲) : بشوای گوش پر فسانه عشق از سربر قلم ترانه عشق

آغاز (دفتر ۳) : حمد ایزد نه کار تست ایدل هرچه کار تو باز تست ایدل

[همان : موزه : ۵۸۵ - منزوی : ۴ : ۲۹۱۴] .

○ 144/7369 - O : استعلیق خوش ، کتبه مهدی ، ۲۴ ص ، عنوانها شنکرف و لاجورد ،

مجدول زرین و لاجورد ، فقط دو دفتر اول ، در میان هر دو دفتر یک نظم بعنوان «قاضی عضدی فرماید» ، ۴۱ ص ، ۱۵ ص .

○ 143/7367 - O : استعلیق خوش ، ۸۸ ، در آغاز هر دو دفتر سرلوح ، عنوانها

لاچورد ، مجدول طلایی و لاجورد و سیاه ۶ راه ، دفتر دوم و سوم است ، ۱۷۲ ص ، ۱۷ ص .

○ 13/7246 - O : نستعلیق ، محمد قاسم بن رکن الدین جامی ، مفتح جمادی الاول ۸۹۹۶ ، دفتر اول و دوم ، در آغاز هر دو دفتر سرلوح ، عنوانها طلائئ ، جدولیند . راه طلائئ و لاجورد و سیاه ، محشی ، ۴۸۰ ص ، ۱۵ ص .

○ 28/7256 - O : نستعلیق خوش ، سده ۱۰ - ۱۱ ، در سر آغاز هر دو دفتر سرلوح طلائئ و رنگین ، عنوانها شنکرف ، مجدول طلائئ و لاجورد ، یک برگ از آخر و چند برگ از میان لاجورد ، ۱۵۴ ص ، ۲۳ ص .

○ 28/7256 - O : نستعلیق خوش ، سده ۱۱ ، هر سه دفتر ، در آغاز هر دفتر سرلوح کوچک ، جدولیند زرین ، چهار ستون ، ۱۵۴ ص ، ۲۳ ص .

○ 374/7591 - O : نستعلیق ، سده ۱۱ ، (در دفتر کتابخانه سال کتابت ۱۱۲۳ یاد شده است) ، هر سه دفتر ، عنوان ها شنکرف ، ۴۶۲ ص ، ۱۵ ص . در دو حصه صحافی شده است .

○ 439/7666 - O : نستعلیق ، سده ۱۱ ، عنوان ها شنکرف ، فقط دفتر اول ، از آغاز و انجام افتاده ، ۸۰ ص ، ۱۵ ص .

● سلک نور = حلیه مبارک پیوی

در بخش «تذکره» خواهد آمد .

● سوانح سفر حجاز = نان و حلوا

● سیف الملوك

شاید از فیض . در آن بدینگونه آمده است :

خداوندا ده از «فیض» روانم	سخن در قبضه چون برف زبالم
بیا ساق بیا ای «فیض» همراه	جبین سایم بدرگه شهنشاه
می صافم ده از میخانه «فیض»	ثنا مستم کن از کاشانه خویش
بیا ساق شراب «فیض» جاوید	که سرخوش بر طرازم نقش تموید

در آن وصف لاهور کرده است :

رقم زد خامه ام چون وصف لاهور	فروزان شد بر لگ شمع کافور
------------------------------	---------------------------

خوشا لاهور حسن لا پناهی

لب راوی و فیض صبح گاهی	لب راوی و فیض صبح گاهی
------------------------	------------------------

داستان عشقی سیف الملوك و بدیع الجمال است ، نام کتاب چنین سروده است :

شرابم ده که هنگام سلوک است

سخن در قصه سیف الملوك است	سخن در قصه سیف الملوك است
---------------------------	---------------------------

آغاز: بنام کفروش آرزو ها
چراغ افروز بزم گفتگو ها
از هر برگ گل آینه دهد
تجلی کرده اقد هر ذره خورشید

○ S - 17/8546 : مستعلق ، سده ۱۳ - ۱۴ ، عنوانها تا لويس ، ۹۰ ص ، ۱۰ ص ،

الجام افتاد .

● سی و شش پیکر

از العجب . که مخزن الشوق را در ۱۱۴۵ هـ سروده است . ن . ک در همین بخش .
[ن . ک : فرهنگ سخنوران : ۹۴ در آنجا از دو تن با تخلص «العجب» لسانی آمده است ، العجب
دعلوی و العجب کشمیری ، میر ضیاء الله] .

در متن تخلص العجب بدینگونه آمده است :

«العجب» اگر قایل تا ابد نیست	از کرم عام تو نومید نیست
هر که چو «العجب» همه تن جست و جوست	شاهد مقصود در آغوش اوست
لطف تو گر باور «العجب» شود	خادم کوی شه بشرپ شود
«العجب» محتاج که محتاج تست	ریزه خون سفره معراج تست

در خاتمه سرودهای خود را چنین یاد کرده است :

آن چه بود از برای طبعم باب	گرد کلکم رقم بچند کتاب
منکه اول در ثمن ستم	نسخه «مخزن یقین» گفتم
خانه از بعد آن به لاز و نیاز	بست بر صفحه نقش «مخزن راز»
بعد از آن خاتمه تا علم کردم	«مخزن الشوق» را رقم کردم
تا که شد ابر خانه گوهر بار	موج زد بحر «مجمع الابحار»

چون سوی این کتاب رو کردم	نامش از عقل جست و جو کردم
خردم گفت کای سخن آرا	از تو دارد سخن یارا
کلک مشکین ز مشکوی مضمون	«سی و شش» پیکر آورد بیرون

با عنوانهای و ۱۱ «مقاله» . عنوان ها : توحید ذات جل جلاله ، اظهار فضل الهی و الطایف
لامتناهی ، استعجاب کرم دوام و شکایت از خاص و عام ، تحت رسول مقبول ، صفت معراج و حاج ،
منبت اول در صفت امیر کبیر ، منبت دوم در فضیلت ذات کثیر الصفات ، منبت سوم در

عفویت ، منقبت چهارم در استطاع خورشید ولایت ، منقبت پنجم در مراتبه ولایت و عنایت ، در مدح خلیفه اسلام ، خطاب زمین بوس میمنت مائوس ، در تسبیح مغز و وصف سخن ، در حقایق احوال و معارف مال ، اعتکاف اول در بیت الحرام یقین و صفات رباحین ، ثمره نخل اعتکاف اول در طایف ابد و ازل ، اعتکاف دوم در مسجد الاتصای ، مقصود ، مشاهده اعتکاف دوم .

مقاله ها : ۱- در صفت ذکر خدای تعالی ، ۲- در عدل و انصاف ، ۳- در اکتتام عمر ، ۴- در التلاب احوال جوانی و اختلال عالم فانی ، ۵- سبب تجدید ظلم ، ۶- فضایل توبه و عجز بشریت ، ۷- در تربیت رعیت و جهان داری ، ۸- در حسن خلق ظاهر و باطن ، ۹- در ترک طلب ، ۱۰- در ترک هوا و هوس ، ۱۱- در صفت عقل و ترک نقل ، صفت شب زنده داری عالم دیگر در ظلم سی و شش پیکر .

آغاز (یک برگ افتاده) : هشت چمن یک گل باغ تو هست

لایله دل سایه داغ تو هست

تا صفت آینه ذات شد

عکس تو معمار خرابات شد

الجام : دارم از لطف حق چنان امید که بمالد کتاب من جاوید

[نسخه منحصر است و هیچیک از کارهایش در منابع در دسترس نبود] .

○ 258/7479 - ○ : نستعلیق ، سده ۱۲ هـ ، عنوانها شنکرف و سیاه ، همراه مغزین الشوق

ک ۵۱ - ۸۰ ، ۱۷ ص .

● سوز و گداز

از ملا محمد رضا نوعی خبوشانی (۹۷۰ - ۱۱۹۰/۸۱۰۶۲ - ۱۰۶۲ - ۱۶۶۰ م) . مثنوی عشقی است در برابر خسرو و شیرین .

آغاز : الهی خنده ام را فلانکی ده سر شکم را چکر پر کالکی ده

[همان : مژوی ۴ : ۲۹۲۵ - موزه : ۵۸۶] .

○ 473/7699 - ○ : نستعلیق ، شیخ ولی محمد ساکن لاهور برای مرزا قلندر یک خان

چو ، بروز چهارشنبه ۲۷ شعبان ۱۱۲۷ هـ مطابق ۴ جلوس فرخ شاه سازی در مقام موضع گورداس پور ، ۳۰ ص ۱۹۰ ص .

○ 244/7466 - ○ : نستعلیق شکسته آمیزه سده ۱۲ هـ ، در مجموعه ش ۴ ، ک ۳۵ - ۵۰ .

○ O - 477/7703 : نستعلیق چلیبا ، سده ۵۱۲ ، ۱۸ ص ، موربانه زده .

○ O - 369/7593 : نستعلیق ، سده ۵۱۳ ، عنوانها شنکرف ، مجدول دو راه شنکرف ،

ص ۳۶ ، ۱۴۴ ص .

● شاهنامه

از ابوالقاسم فردوسی طوسی .

آغاز (دیباچه) : حمد و ستایش مر خدای را عزوجل که خدای هر دو جهان است و آنریدگر زمین و آسمان است .

آغاز (متن) : بنام خداوند جان و خرد .

[همان : موزه - ۵۸۸ - متزوی ۴ : ۲۹۴۰] .

○ O - 15/7248 : نستعلیق ، نصف اول بخانه آدینه کاتب ، و نصف ثانی بخط میر ماه

ابن میر عرب (ترقیمه) ، سده ۱۰ - ۵۱۱ ، سرلوح ، صفحه اول و دوم بسیار جالب ، منقش طلائی و لاجورد و سیاه و شنکرف ، بر صفحه عنوان یک حکایت کوتاه از شیخ سعدی بخط هد عارف القاسمی الحسینی التمشندی البخاری مورخ ۵ شعبان ۵۱۰۲۷ ، چهار ستون ، ۱۰۵۴ ص ، ۲۵ ص .

○ O - 16/7249 : نستعلیق ، آدینه کاتب بخاری در سرمتند در کوی ملائند ، ۵۱۰۰۹

سرلوح ، عنوانها شنکرف ، جدولیند ۵ راه طلائی و شنکرف و سیاه ، صفحه اول و دوم منقش لاجورد و طلائی ، مصور به ۱۳ تصویر ، چهار ستون ، ۱۰۱۲ ص ، ۲۵ ص .

○ O - 17/7250 : نستعلیق ، ۵۱۰۷۰ ، سرلوح ، عنوانها شنکرف ، مجدول ۵ راه طلائی

و لاجورد ، ۱۳ مجلس تصویر ، با ۳ مهر : ۱ - فدوی امجد خان پسرین الدوله سنه احد احمد شاه بهادر غازی ، ۲ - فدوی کاظم علی خان بهادر سنه ۴ - بادشاه شاه عالم غازی ، ۳ - رئیس الدوله عمده الملک هد ارتضا حسین خان بهادر اسد جنگ ، ۵۸۴ ص ، ۱۹ ص .

○ O - 19/7251 : نستعلیق ، سده ۵۱۳ ، هر دو دفتر ، در آغاز هر دفتر سرلوح ،

شنکرف ، جدولیند ۶ راه طلائی و شنکرف و لاجورد و سیاه ، گمنده بندی ، ۱۲ + ۱۰ تصویر ، چهار ستون ، ۱۵۴ + ۱۵۴ ص ، ۲۵ ص .

● شاهنامه

از هد قاسم ابن عبدالله قاسمی گنا آبادی (م ۵۹۸۲) . در ۱۵۱۳/۹۹۵ م سروده است .

آغاز : بخداوند بی چون خدایی تراست . باقیم جان پادشاهی تراست .

[عمان : موزه : ۵۸۹ - منزوی : ۴ : ۲۹۵۶].

○ 138/7350 - O : استعلیق خوش ، سده ۸۱۰ هـ ، با سرلوح زیبا ، مجدول و راه شکرگرف و طلائی و سیاه ، عنوانها طلائی ، نسخه بسیار زیبا ، یک برگ از انجام افتاده ، ۳۳۸ ص ۱۲ ، ص ۱۲ .

● شاه و درویش = شاه و گدا
از هلالی چغتائی استر آبادی (م ۸۹۳۶) .

آغاز : ای وجود تو اصل هر موجود
همتی و بودی و تو خواهی بود
صانع هر بند و پست تویی
عنه هیچ الدهر چه هست تویی

[عمان : منزوی : ۴ : ۲۹۶۰ - موزه : ۵۹۱].

○ 231/7433 - O : استعلیق ، ربیع الاول ۸۱۰ هـ ، عنوانها شکرگرف ، مجدول دو راه شکرگرف ، ۱۰۰ ص ۱۳ ، ص ۱۳ .

○ 515/7737 - O : استعلیق ، عبدالرحیم ، سده ۸۱۳ هـ ، عنوانها نالویس ، آب دیده ، ۹۸ ص ۱۲ ، ص ۱۲ .

● شرح اسکندر نامه
به دنبال «اسکندر نامه» گذشت .

● شرح حدیقة الحقیقة و شریعة الطریقة = شرح الهی نامه
به دنبال «حدیقة الحقیقة . . .» گذشت .

● شفاء المریض = طب شهابی
در بخش «بزشکی» ص ۳۷ گذشت .

● شمس الضحی

از میر شمس الدین فقیر دهلوی . در ۱۱۷۳/۶۰ - ۱۶۵۹ م سروده است .

آغاز : ای بنامت زبان سحر طراز
نطقی را داده مایه اعجاز

[عمان : موزه : ۷۸۵].

○ 195/7418 - O : استعلیق ، سده ۸۱۴ هـ ، سرلوح رنگین ، جدولتند ، کمند بندی ، پس از انجام کتاب ، رباعیات چند از سید علی باسطنی در ترجمه تعزیه و بگه و در صفت امیاب تعزیه سید الشهداء ، ۴۹۴ ص ۱۶ ، ص ۱۶ .

● شمع محافل

از تسکین، مرید محمد اکرم قادری، قصه میرزا و صاحبه را در ۳/۸۱۱۴۵ - ۱۷۳۲
سروده است. در آن میسراید:

بدین نغمات غم «تسکین» دهد دست
چو نام خود بخورد بر سر او
آغاز: الهی نخله رطب اللسانی
ز چودت چشمه طبعم روان کن
[همان: موزه: ۵۹۸].

○ 333/7553 - O: استعلیق پخته، الله جوایا، سده ۸۱۳، عنوان ها شکر،
۹۴ ص ۲۱، موربانه خورده.

● شهر آشوب هند

از فصاحت خان راضی، راضی (رازی) کشمیری، از روزگار محمد شاه پادشاه (۱۱۳۱ - ۱۱۷۳).
قبل از آغاز کتاب این عنوان است «قصه شهر آشوب هند از کلام فصاحت خان راضی».
قصه جنگ در دهلی به عهد محمد شاه است. تعریف اسپ محمد شاه، غزل در تعریف هندوستان،
در تعریف چای از ملا محمد رفیق.
[ن. ک: فرهنگ سخنوران: ۲۲].

آغاز: فی کلک شکر ریز خوش آهنگ
که از کفار سفای بد آئین
سرود این قصه شیرین بدین رنگ
به دل مسلمی را گشت از کین
شد آخر فاش گز امر ظفر خان
بمثل شیر اتکن گشت پنهان
○ 206/7429 - O: استعلیق شکسته آمیز، سده ۸۱۴، عنوان و نشان شکر،
۲۶ ص ۱۵، معشی، ناقص.

● شیرین و خسرو = خسرو و شیرین

از امیر خسرو دهلوی.

آغاز: خداوند دلم را چشم بکشای
به مزاج بقیتم راه بنمای

[همان : منظوم ۴ : ۲۹۸۱] .

○ O - 83/7307 : نستعلیق ، سده ۸۱۲ ، عنوانها شنگرف ، در متن و هاشم ، انجام افتاده ، ۱۲۰ ص ، ۱۷ - ۱۹ ص . در صفحه اول یادداشتی تاریخ عرس مبارک خواجه فتح الله جیو مورخ ۱۳ رجب ۸۱۲۱۶ .

○ O - 148/7373 : نستعلیق ، (عبداللطیف) ، سده ۸۱۲ ، سرلوح ، عنوانها شنگرف ، چنوبند دو راه شنگرف ، ۱۷۶ ص ، ۱۷ ص ، در متن و هاشم ، با مهر «سید میر شاه . ۸۱۲۴۰» .

○ O - 235/7457 : نستعلیق ، قاسم میرزا ، سده ۸۱۳ ، عنوانها شنگرف ، سرلوح رنگین ، چنوبند دو راه شنگرف و سیاه ، کمند بندی ، ۲۷۶ ص ، ۱۵ ص .

● صبح بهار

از میرزا قتیل . نام کتاب و نام سراینده در ترقیمه بدینگونه آمده است : «تمام شد مثنوی صبح بهار من تصنیف مرزا قتیل صاحب» . نام کتاب در خاتمه کتاب خودش سروده است : هست هر صفحه اش به از گلزار نام این مثنوی ست «صبح بهار»

مثنوی رزمی ست با عنوان های : خطاب به حضرت باری و اظهار شوق در جناب اقدس او سبحانه ، در اعت سید المرسلین(ص) ، در صفت شب معراج گوید ، در مدح جناب ولایت مآب اندلله الغالب علی ابن ابی طالب صلوات الله علیه ، اظهار شوق بجناب امیر المؤمنین(ع) ، شمه از احوال مشتمل بر تمهید کتاب گوید ، در سیب تسوید و تزیین اوراق بحلیه اشعار آبدار ، آغاز کتاب ، ذکر خروج ثواب علی محمد خان و درستی امور دولت او برای . . . حافظ الملک بر سیل ابدال ، ذکر وفات ثواب علی محمد خان و . . . پسر او سعد الله خان بر مستند پدر بادشاه حافظ الملک حاضر شدن رؤسای افغانه پیش حافظ الملک و قسمی نمودن او ملک بر آنها . . . عیش و عشرت سعد الله خان ، لشکر کشیدن ثواب قائم خان . . . بقصد محاربه با حافظ الملک و نرستادن حافظ الملک پیغام صلح و قبول نکردن او آرا ، (عنوان آخرین) : جنگ کردن حافظ الملک با شجاع الدوایه و شهید شدن او در آن محاربه با کمال جرأت .

آغاز : حمد بحد خدای عادل را
حیرت انزای عقل کامل را
کس ز کینه کمالش آگاه نیست
بکمالش زوال . . . نیست
انجام : هست هر صفحه اش به از گلزار
نام این مثنویست صبح بهار

[در منابع در دسترس بدین نام کتابی نیافتیم] .

○ O - 456/7682 : شکسته چلیپا ، بخت مل ، ۱۵ جمادی الثانی ۸۱۴۰ ، عنوانها شنگرف ، در یاض گ ۴۸ - ۶۶ .

● صد و سی مسئله

از عبدالغفور . برای فرزندان خود نور احمد در سوم ربیع الاول بروز آدینه ۱۲۱۲ هـ
(= غریب) سروده است . در خاتمه میسرآید :

چون به شب چند چکر خون خوردم

مختصر نسخه بسر تا بردم

بهر قرزند چکر پیوندی

نور احمد که بود خور سندی

بود سیم ماه ربیع الاول

روز آدینه که شد مستعمل

بس غریب است عجیب هم آمد

بو که تا عبد غفور از گرم

در مسایل تهنی با عنوان های : در بیان رکعات قرائت و ارکان نماز . در بیان پنج بنای
اسلام گوید . . . در بیان قرائت وضو ، بیان چهار گریس (پاسیر) (ص) ، در بیان چهار علم فریبه
که اول ازان علم توحید است . . . اشاره به بعضی عصیات اهل ایمان که عاقبت نجات یابند ،
در اختتام کتاب و تضرع بغوش خطاب گوید .

آغاز : بمد تحمید خداوند درود

بر بچد که ره شرح نمود

ساخت آن روشن نور احمد را

باغت احمد ره آن سرمد را

○ F - 75/8369 : مستعلق ، بروز شنبه ۱۹ ذیقعده ۱۲۱۵ هـ ، عنوانها شکران ،
۴۴ ص ، ۱۰ ص .

● صفات العاشقین

از هلالی چغتای .

آغاز : خداوند! در از غیب بکشا

جمال شاهد لاریب بنما

[همان : منزوی ۴ : ۲۹۸۹] .

○ 90/7313 - ○ : مستعلق مایل به شکسته ، سده ۱۲۲ هـ ، ش ۱ ، در مجموعه گ ۱۸۰۱ ،
چهار ستون .

● صغیر دل

از حزین لاهیجی ، عهد علی (۱۱۰۳ - ۱۱۸۱) سروده ۱۱۷۲ هـ ، در الهام این نسخه تاریخ
برودن ۱۱۷۳ هـ آمده است . با دیباچه منشور ، ۵۲۹ بیت (ص ۴) .
آغاز (دیباچه) : له الحمد فی الآخرة و الاولی ، والسلام علی سیدنا المصطفی و آله خیره الوری
بد یک صغیر دل دوایم .

آغاز (نظم) : خدایا دلی ده حقیقت شناس
زبانی سزاوار حمد و سپاس

[همان : منزوی ۴ : ۲۹۹۰ -]

○ 198/7421 - O : مستطابق ، سده ۱۲ - ۱۳ هـ ، عنوانها شکرگرف ، ۴۲ ص ، ۱۴۱ ص ،
با مهر «سعید الله خان» مورخ ۱۱۷۹ هـ .

● ضابطه الحکمة

از ناشناس . در ترجمه نام کتاب بدینگونه نوشته است : نسخه میسواه المبارک سمنی به
ضابطه الحکمة للعارف الکامل و العالم العامل .

تامیوب . بی عنوان ها . درباره مسایل عرفانی : وجود ، نفس ، عقل ، قوت جنیم ، ذات
قدیم و غیرهم . برای لسانی درباره نفس می سراید :
نفس شیطان ز غیر مرضیه نفس جنیه هست ارضیه
عقل چون نفس غیر وضعی دار پس همه فردان کیون بشمار

آغاز : هر دو قسم است منقسم موجود
آنکه عدمش بحکم ذات آن
کوست واجب و ممکن ای خودود
مستحیل است پس بواجب خون

○ 10/8587 - A : مستطابق ، سده ۱۲ - ۱۳ هـ ، پس از رساله حکمت عربی ، گ ۱۰۱۰۹۹ .

● طوطی نامه

از حمیدی لاهوری ، بنام اکبر پادشاه (۹۶۳ - ۱۰۱۴) سروده است . در آن میسراید :

ای «حمیدی» چه غم خوری ز گناه عاصیان را شفیق رسول الله

ای «حمیدی» بیا به پیش رسول تا شوی در دو عالم مقبول
(مقطع لغت رسول)

آغاز: ای بقدرت علیم راز همه
کرم تست چاره ساز همه
همه کردی از عدم بوجود
و از وجود . . . گئی نابود

○ 313/7534 - O : نستعلیق پخته ، بدر علی پاسبان و رحیم بخش ۳۱ جمادی الاول
(۱۳۱۲) . (چنین) شاید ۱۲۰۳ هـ می باشد ، عنوانها شنکرف ، جدولیند دو راه شنکرف ،
۲۷۴ ص ۱۴۰ ص .

○ 425/7652 - O : نستعلیق ، سده ۱۱۳ هـ ، عنوانها شنکرف ، جدولیند دو راه شنکرف ،
بعضی عنوانها نا نویس ، ۲۲۸ ص ، ۱۷ ص ، انجام افتاده .

● ظفر نامه = تمر نامه

● عشقیه

از همد صالح کتیبو . نام کتاب و نام سراینده در آغاز نوشته است .

مثنوی عشقی ست بی عنوانها .

آغاز: . . . از عشق خواهم کرد آغاز

نفس را ساختم با شعله دمساز

[ن. ک: مشترک ۰: ۱۴۵]

○ 82 - 1 : نستعلیق شکسته آمیز ، (سها چند) ، سده ۱۱۳ هـ ، در مجموعه ک ۶۵ - ۶۶ .

● عشقیه = دولرانی و خضر خان

● عشقیه = مثنوی شرف پانی پتی

● عقاید

از مغرا مهدوی .

نام کتاب در آغاز میسراید :

این سخن کز قلم صدق به اوراق رسید / ز رقم سنج مخاطب «عقاید» گردید

آغاز: جز خدا نیست رهنمای علی / ذات حق است مقتدای علی

○ 338/7559 - O : نستعلیق پخته چلپا ، سده ۱۲ - ۱۳ هـ ، عنوان شنکرف ، ک ۳۶ -

۳۹ در کلمات او .

● عیشتان ، مثنوی

● درخشان کینه

از ملا عبیدالله کشمیری .

آغاز : بیا ساقی که عیش آمد سرا یاد بگردان جام و گردان خاطرم شاد

○ 52/7278 - O : مستعرب خوش ، سده ۵۱۳ ، سرلوح کوچک طلائی و در آن عنوان

کتاب لاجورد ، جدول ، کمند بندهی ، دو بیاض گ ۳۴۷ ، ۱۵ ص .

● غرایب نامه

از مولوی غلام محی الدین متخلص به یکدل (ترتیب) در ۸۱۳۱۸ (= غرایب + ۵) سروده

است . در خاتمه کتاب ، نام کتاب و تاریخ سرودن آن و تخلص چنین گفته است :

ز هجرت قد کرد این سر و بالا «غرایب» بود سائش «پنج» بالا

چو نادر قصه اش معلوم کردم غرایب نامه اش معلوم کردم

کریمه مفلسم در جود می باش ز «یکدل» هر زمان خشنود می باش

داستان بنو تمیم انصاری است با عنوانهای : (پس از حمد و نعت و مناجات و منقبت شیخ

عبدالقادر جیلانی) ، آغاز قصه بنو تمیم انصاری و نشستن او از خانه در کنج تواری و رسیدن جفت

آن طاق از جفت در خدمت حضرت عمر و بیان کردن او مقدمه فایده سر ، سر کردن بنو تمیم داستان

شاید و راجع عظیم و اظهار موجب از خانه بکرانه (با بکرانه) چسبن و عتقا مثال بر شاخ عزلت

آبیاله بسن ، رسیدن لشکر پزیران بر جنگ دیو و فتح یافتن بر آن قوم بر رنگ و ریز و دیدن شاه پری

بنو تمیم را بر درخت و نجات دادن او را به سواری کشنی از الوطله سطلت ، . . . مشرف شدن

بنو تمیم بدست مهتر خضر و الیاس و رعیدن ز ورقش بدستاری ایشان از گرداب پاس یعنی رسیدن

او از سفر در خانه و باز ملاقی شدن با اهل بیت و همه کس از آشنا و بکرانه ، اختتام کتاب بر

مناجات و استعذار سهو و عطا از بزرگان رفیع الدرجات بنا بر قول من . . . قد استهدف .

آغاز : سر آغاز کنای گو قدیم است چو بسم الله رحمان الرحیم است

طرز نامه خود کردم او را که کل محتاج باشد رنگ و بو را

○ 42/7269 - O : مستعرب ، میان پنج جمیل ، برای دهن پنج خیاط ، ۱۷ ربیع الاول

۸۱۲۷۲ ، عنوانها شکرگف ، جدول بند دو راه شکرگف ، ۱۰ ص ، ۱۲ ص .

● غنیه المبتدی

از معنی الدین . در ۵۱۲۰۸ سروده است . مثنوی در مسائل فقهی است . عنوانها تا لوئیس ، نام کتاب و نام سراینده و تاریخ سرودن در خاتمه بدینگونه آمده است :

بست تحریر من چو نقش تمام غنیه المبتدیش کردم نام

سال تاریخ عجزت نبوی بود آن وقت که ز من شنوی

یک هزار و دو صد برابر گشت سال افزود بر حسابش هشت

«معنی دین» نام من قلم چو نوشت دین من زنده دار و بر نه بهشت

آغاز : حمد حق را که حمد در خور اوست آسمان را ستون ز قدرت اوست

زبنتش داد از مه و خورشید روی خور سرخ کرد و ماه سفید

○ 483/7709 - O : استعلیق معمولی ، غلام معنی الدین شیاط ، ۵۱۲۶۲ ، عنوانها

تا لوئیس ، ۵۸ ص ، ۱۴ ص .

● فتوح الحرمین

از معنی لاری (م ۸۹۳۳ - ۲۷ / ۱۵۲۶ م) . در ۹ / ۵۹۱۱ - ۱۵۵۵ م در مناسک و آداب حج سروده است .

آغاز : ای همه کس را بدرت التجا کعبه دل را ز تو نور و صفا

[همان : موزه : ۶۰۴ - منزوی : ۴ - ۳۰۱۶ - گنج بخش : ۳ : ۱۶۷۶] .

○ 193/7416 - O : استعلیق ، میر سید محمد ابن میر سید احمد موسی الحسینی ،

مده ۵۱ ، عنوانها شنکرف ، مصور به ۱۶ تصویر ، با سرلوح لاجورد و طلائی ، جدولبند طلائی و لاجورد ، ۱۰۰ ص ، ۱۵ ص .

○ F - 34/8326 : استعلیق خوش ، مده ۱۲ - ۵۱۳ ، عنوانها شنکرف ، مصور به ۱۱

تصویر نقشه های مکه ، جبل مرفح ، حرم مدینه ، صفا و مروه ، دارالحرزان ، مولود خاله ها حضرت علی و حضرت فاطمه ، مولود النبی ، مولود حضرت عمر ، جبل نور ، جبل ثور ، مطبخ آدم ، مجدول راه شنکرف ، عنوانها شنکرف ، ش ۴ در مجموعه گ ۱۱ ب - ۴۰ ، ۱۷ ص ، انجام افتاده .

● فتوح العرب و العجم

از عهد ضحایی . در ۱۳۱۰ هـ بدان آغاز کرده و بعمر ۷۲ سالگی در مدت دو سال در ۱۳۱۲ هـ به انجام رسانده است . در خاتمه میسرآید :

در آن وقت تاریخ گشته رقم
و لیکن یابد بفراموشی
چو گردید این نامه بر روی کار

فتوح العرب با فتوح العجم
کمی دور پس هند و چین از رقم
مغازی النبی حمله چار بار

شد آیات او جمله پنجاه هزار
ز هجرت رسول خدای جهان
من عمر من ای نخسته خصال

ولی دو هزارش کم الفجر شمار
هزار و سیصد ده دو افزون بدان
گذشت است هفتاد زاید دو سال

زیر عنوان «سبب تألیف کتاب فتوح العرب و العجم» درباره حمله حیدری باذل و موضوع کتاب چنین سروده است :

که چون باذل شاعری بی بدل
نمود ست تصنیف اندر دری

بسبب امامیه ضرب المثل
یکی نسخه حمله حیدری

سپس ذکر رحلت شه البهاء
دگر ذکر فوت صحابه کبار
بسا رطب و یابس بنشته درو

بنشته در آن نسخه دلکشا
بنشته در و از ره اختصار
ولی از تعصب ز راه غلو

ازان باعث آن نسخه نالمن بماند
مع القصه چند باران من
یکی روز با من بالطاف تام
که ای شه «عهد ضحایی» لقب

نه احدی بتحریر او غایب راند
که بودند بس غمگساران من
باصرار گفتند . . . سلام
شب تیره ات روز از فضل رب

چو کرد اختر طالعم باوری
در اول ز نور رسول خدا
دگر ذکر تفضیل هر چار بار

نمودم یکی حمله حیدری
الی بعث گنتم همه باجرا
به آیات و اخبار کردم تکار

همه فتح مر سه صحابه کبار
 نمودم بنظم از بی یادگار
 ذکر ذکر شاه ولایت مآب
 ز بوطنایی درج شد در کتاب

با عنواناتی : حمد ، ثمت ، سبب تالیف : فضایل صحابه کرام ، صحیفه کامله در فضایل صحابه عظام ، ذکر پیدایش نور آنحضرت (ص) ، بعد پیدایش آدم نور آنحضرت (ص) در پشت یا پیشانی آدم نهادن ، در تولد حضرت اسماعیل و بنای خانه کعبه ، بیان ذکر تولد عبدالله والد ماجد آنحضرت (ص) ، بیان ذکر آنحضرت (ص) ، در توریث و الجبل ، انتقال نور آنحضرت (ص) در صدق رحم آمده ، ذکر ولادت آنحضرت (ص) ، [پس از ذکر ولادت آنحضرت (ص) ، حالات زندگی حضرت محمد (ص) قبل از هجرت و پس از هجرت به ترتیب سال ها ، از سال اول هجری تا وقایع سال ۳۶ هجری] ، خاتمه .

آغاز : بنام خدای اله الصمد
 بود ذات او قل هو الله احد
 خدایی و شاهی مسلم و راست
 که او مالک و خالق دو سراسر است
 انجام : نگهدار از زلزله حشر و صور
 که فضلت و غفور است و ثابت غفور
 بکن حشر یا ارحم الراحمین
 . . . مساکین و با صالحین

○ 194/7471 - O : لتعلیق ، شاه محمد ، ۱۲ شوال ۱۱۳۱۲ ، عنواناتها شکرگزی ،
 ۸۹۱ + ○ (فهرست مطالب) ص ، ۲۷ ص ، چهار ستون .

● فتوح عمر

از آصف . ساکن تهائیسر (هند) در ۸۱۲۱۱ بدان آغاز کرده و در ۸۱۲۱۴ به انجام رساله است . نام سراینده زیر عنوان «فی المدح ملک الوقت محمد شاه عالم بادشاه» چنین آمده است :
 یا «آصف» ای ناظم داستان
 نگارنده دفتر راستان

در خاتمه نیز میسراید :

یا «آصف» ای ناظم این کتاب
 که هست این چنین نادر و مستطاب
 درباره مسکن و وطن خود زیر عنوان «در مدح پیر چشت اهل بهشت» و «در کیفیت تأثیر
 وطن مالموف خود» می گوید :
 جلالی که تهائیسرش مسکن است
 هم آن شهر آرام گله من است
 بدین شوخ وضعی که آن دلبر است
 مگر مولدش خاک تهائیسر است
 که هست آن وطن گاه مالموف من
 به ترفیع و تعظیم موصوف من

نام کتاب زیر عنوان «در مدح خان عظیم الشان پد عظیم خان بهادر فاروقی تهاپسری»
بهینگونه آمده است :

کنونم شد این عزم خاطر نهاد
که ابواب تنظیم باید گشاد
«فتوح عمر» را بنظم آورم
به همت بساط سخن گسترم

بتاریخ بنیاد این داستان
تعودم قلم را بفکرت روان
ز شوق فتوح عمر گرم تر
برآمد سنش هم ز حرف عمر(?)

تاریخ آغاز آن ۱۲۱۶ (= تاریخ) و انجام در ۱۲۱۲ (= مغرب) گفته است. در خلاصه
میسراید :

چون این نظم بر صدر عزت نشست
ز «تاریخ» تاریخش آمد بدست

بنا گاه تاریخ تحریر آن
«غریب» آمد از خاطر بی گمان
مگر سادس الشهر ذیقعده بود
که کاکم ز غنمش فراغت نمود

مثنوی تاریخی است ، به فرمایش سلطان محمود فریسی سروده است . زیر عنوان «سبب
تالیف» آمده است :

فریسی و سلطان محمود نام
بدان نام و خصلت اهلازش سلام

با عنوانهای : مناجات استدعای حج و ثنای زیارات ، مناجات در استدعای آمرزش و
سورت حال خود گوید ، نعم سرور کائنات ، مدح پیر چشت اهل بهشت ، کیفیت قاتل وطن مالوفه
خود ، مدح ملک الوقت پد شاه عالم بادشاه ، مدح شاهزاده والا لژاد پد اکبر و شرح گرسی نامه
آبادی او ، مدح بادشاه جم چاه فریدون بارگاه پد زمان شاه ، مدح شیر پد خان بهادر ، سبب کتاب ،
در مدح علی صابر بخش صاحب ، در مدح خان پد عظیم خان بهادر فاروقی تهاپسری ، دیدن صبح
ولایت آن آفتاب آسمان رسالت تا بهمد شباب وی(ص) ، داستان ازواج پد مصطفی(ص) با خدیجه
اکبری(رض) ، داستان در بیان اعلان دعوت غیر الانام ، داستان کیفیت معراج خواجه کائنات
اکبر انتحیات ، داستان در ذکر هجرت هشتاد و دو تن از رفقای نبی بطرف حبشه و ایمان آوردن
ملک الملک ، داستان در بیان وفات حضرت خدیجه و ابوطالب و رجوع کشیدن آنحضرت از اهل
قریش و اهل طائف ، داستان در هجرت حضرت پد مصطفی(ص) از مکه بمدینه مطهر مع صدیق
اکبر(رض) ، داستان در شرح بعضی از معجزات آنحضرت(ص) ، داستان در بیان فتح جنگ بدر ،
داستان در بیان فتح جنگ احد ، داستان در بیان فتح جنگ احزاب که آنرا جنگ خندق گویند ،
داستان در بیان پتله رساوند بنو قریظه را که سخت مرتدین بودند ، داستان در بیان جنگ موته ،

تتمه داستان جنگ موته و فیروزی یاقین دین پروان بسالاری حضرت خالد بن ولید (رض) ، داستان در بیان فتح خیبر ، داستان در بیان عمره گذاشتن آنحضرت رسالت پناه(ص) ، داستان در بیان آوردن ابوسفیان ، داستان در فتح مکه ، داستان فتح حنین ، داستان در بیان فتح طائف ، داستان حج الوداع و ذکر وفات آنحضرت علیه السلام .

آغاز : خداها دلم با خرد یار کن
بکن خاطر من را به بحر آشنا
بم را فصاحت مدد کار کن
روان کن زبان را بوج صفا

○ 403/7618 - O : استعلیق ، عهد امان ، یروز چهار شنبه ، غره شعبان ۱۲۸۲ هـ ، یروزگر
لواب عهد علیخان بهادر صوت جنگ ، عنوانها شنکرف ، ۴۳ ص ، ۱۷ ص .

● فخری نامه = حدیقه الحقیقه و شریعة الطریقه

● فرح نامه فاطمی

از حماسه های دینی ست ، در دو قسمت ،

۱- از محب علی خان حکمت . سراینده «صوت صفدری» . پس از تکمیل صوت صفدری سروده است . زیر عنوان «سبب نظم کتاب» میسراید :

که چون صوت صفدری شد تمام
زبان را ز روی . . . برگشاد
دل دردمندم از ان یالت کام
به میلاد زهرای عصمت نژاد

۲- از حکیم کاظم حافظ الملک ، عهد العدهو بکاظم . . . ابن حیدر علی التستری النجفی (دیپاچه) که در ۱۱۰۰ هـ بعنوان تکمیل آن سروده است .

آغاز (مقدمه) : زیبا ترین حدیثی که بلیل لاطفه بیان در گستان تذکار آن .

(متن منظوم از محب علی) : بنام خداوند عرش عظیم تکاورنده لوح امید و بیم

(متن منظوم از کاظم از گ ۴۳) : خدارا چه نامست نام خدا که مرآت دل یافته ...

[ن . د . ک : منزوی ۴ : ۳۰۲] .

○ 468/7694 - O : استعلیق خوش ، سده ۱۲ هـ ، عنوانها شنکرف ، مجدول زرد و شنکرف
و سیاه ، ۲۰۲ ص ، ۲۰ ص .

● فرهاد و شیرین

از وحشی اقی. زنده در ۱۴/۵۹۶۳ م [ن. ک: متزوی ۴: ۱۸۹۸].

آغاز: الهی سینه ای ده آتش افروز / در آن سینه دل ده دل همه سوز

[همان: متزوی ۴: ۳۰۳۳].

○ 418/7645 - O: استعلاقی، سده ۲، هجرت، عنوانها شنکرف، با مهر «سعد الدوله

شرف الملک سید علی محمد خان بهادر النظام جناب حسینی الموسوی البخاری» (ص ۴)، ص ۱۷، ص ۱۷.

● فرهنگ یوسفی = قصیده اسماء ادویه

در بخش «بزشکی» ص ۳۹ گذشت.

● فواید اخیار

در بخش «بزشکی» ص ۳۹ گذشت.

● فواید الانسان

در بخش «بزشکی» ص ۳۹ گذشت.

● فواید علیشیری = شرح اسکند نامه

به دیال اسکند نامه گذشت.

● قاعده میر علی

در بخش «فلسفه عملی (اخلاقی)» گذشت.

● قران السعدین

از امیر خسرو دهلوی. در ۱۴۸۹/۵۹۸۸ سروده است.

آغاز: شکر گویم که بتوفیق خداوند جهان / بر سر نامه از تو بهمان اوشتم عنوان

[همان: موزه: ۶۰۷].

○ 182/7406 - O: استعلاقی خوش، یروز پنجشنبه ۹ ربیع ۱۰۱۶، عنوانها شنکرف،

ص ۱۷، ص ۱۷.

○ 470/7696 - O: استعلاقی، سده ۲، هجرت، عنوانها شنکرف، ص ۲۶، ص ۱۰، ص ۱۰.

○ 324/7544 - O: استعلاقی، سده ۲، هجرت، عنوانها شنکرف، و بعضی عنوانها

لا لویس، جداوند ۳ راه شنکرف و لاجورد، در ترجمه تاریخ کتابت ۵۹۸۶ نوشته است که درست

لیست . آغاز ائاده : چون ز میان رفت حجاب از خیال - بی حجابش جلوه نمود آن جمال ،
۲۴۴ ص ۱۰ ، ص ۱۰۴ .

○ 511/7733 - O : استعلیق ، آخوند زاده مجد . . . (محو شده) ، ۱۴ ذیقعد ۱۲۰۴ هـ ،
عنوانها شنکرف ، مجدول ۳ راه شنکرف و لاجورد ، ۲۲۲ ص ۱۰ ، ص ۱۰۴ .

○ 96/7319 - O : استعلیق پخته ، شیخ مجد ساکن قصبه هانسوی ، ۲۲ شوال (۲) ،
سنه ۸۱۳ هـ ، عنوانها شنکرف ، ۳۶۴ ص ۱۱ ، ص ۱۱۴ ، محشی .

● شرح قران السعدین

متن همان ، شرح از نور مجد مشرق مدعو به نور الحق دهلوی (م- ۱۰۷۳/۸۱- ۶۴ - ۱۶۶۳ م) ،
در ۱۰۴/۸۱ - ۶/۸۱۰۴ م نام پدر خود شیخ عبدالحق محدث دهلوی نگاشته است .

آغاز (مقدمه) : خطبه کبریا و جلال مر پادشاهی را که پادشاهی او را آغاز و بدایت
لیست . (متن) شکر گویم . . . شکر کاری کردن که از وی تعلیم نعمت بخشاینده فهم شود خدمت
پدست و پا باشد .

[همان : موزه : ۶۰۷] .

○ 409/7637 - O : استعلیق ، عبدالباق بن شاه مجد سکنه قصبه جالندهر ، برای مطالعه
برخوردار نور چشم یار مجد ، ۷ جمادی الثانی ۱۰ جلوس طلب الدین بهادر شاه ، عنوان و نشان
شنکرف ، چولبند دو راه شنکرف ، ۱۶۰ ص ۱۷ ، ۱۸ ، ۲۰ ص ۱۰۴ .

○ 89/7312 - O : استعلیق ، ابو علی ولد مولانای حاجی الحرمین حاجی ابو الفتح
سهیام ساکن قصبه میر پور ، ۱۱ رجب ۱۱۴۵ هـ بروز سه شنبه ، الفاظ متن و عنوان و نشان ها
شنکرف ، ۱۲۳ ص ۱۹ ، ص ۱۹ . با مهر «بوالعلی» مورخ ۱۱۴۲ هـ .

● قصاید عرفی = دیوان عرفی

از عرفی شیرازی . در بخش «دیوان ها» خواهد آمد .

● شرح قصاید عرفی

از کهرک رای متخلص به غریب . (دبایچه) .

شرح قصاید عرفی ست در هشت «چمن» . در دبایچه میگوید : در مقام تقسیم چمن ها زین
عنوان هر چمن مطالع قصاید را به ترتیب مرفوم می نماید تا بر جوینده بی تقشیر لغت یا منتقب یا
ملح یا غیر آن در متن همین چمنستان قصیده هر قسم بر می آید .

چمن ها : ۱- در توحید حضرت رب العزت قادر مطلق کریم پر حق تعالی شاهه اعظم
وعاله ، ۲- در ثمت سرور عالم بهترین اولاد آدم . . . ، ۳- در مدح حضرت کوه شکوه حق پڑوه ...
حضرت جلال الدین اکبر بادشاه غازی ، ۴- در مدح مظهر الطاف پزدان جان معنی جان خلاصه
نوع انسان یعنی خانقاران حضرت الصدیق بیوم خان ، ۵- مشتمل بر قصاید ابدار که مصنف بزرگوار
در اشعار . . . شکار و دیگر مطالب نامدار و مقایسه کرامت شعار بر زوی کار آورده .

آغاز (از دیباچه افتاده) : اما بعد فایز حقیر بتقصیر معتکف زاویه شعول متزوی گوشه
نعل ، از علم بعید به جهل قریب ، کهرک زای متخلص به غریب بقرض . . . روزگار میرساند .
آغاز (شرح) : چمن اول در توحید : ای متاع درد در بازار جان انداخته . . . بدانکه درین
یت منادی محذوف است و آن ذات حضرت ایزد برحق و کریم مطلق است .

○ 245/7467 - ○ : استملی ، میر حسن به پاس خاطر نقلیر حسین ، سده ۱۱۳ ، عنوان
و نشان سنگرف ، ۴۴۴ ص ۱۸۰ ص .

● قصیده

از طهاسب للی خان ترکمان . که در تاریخ کنخدای شاهزاده دارا شکوه گفته و نه لکه
بویبه اتمام یافته . نقل از ریاض لاله آهناگر بزرگوار (آغاز) .

دو قصیده است ، در قصیده دومین از هر مصرعه ثانی تاریخ ۱۰۴۳ بر می آید .

آغاز : جهان از خورمی گردید همچو روضه رضوان
شهنشاهی که از قیض لسیم التفات او

○ 349/7569 - ○ : استملی ، (۱۳ مگهر ۱۹۰۷ در لاهور) در ریاض گ ۱۸ .

● قصیده

از ناشناس .

آغاز : تو بهار است ساق فرخنده ادا ساعر چند ازان باد آئینه نما
دل بیخوش بخود آمد و بیخود گردد از خودش بگذرد و بگذارش غیر خدا

○ 268/7490 - ○ : شکسته ، سده ۱۱۲ ، ۱۴ ص ۱۸۰ ص .

● قصیده بانت سعادت

متن عربی از کعب بن زهیر . (م ۵۴۳) در سبایش بیغیر اسلام (ص) .

[ن . ک : موزه : ۶۰۸] .

● شرح قصیده بانت سعاد

از ناشناس .

آغاز (دیباچه) : مروی ست چون بهیر برادر کعب بن زهیر مسلمان شد . . . این ابیات
 الشاه کرد چون این ابیات به سبع مبارک رسول(ص) رسید . . . (متن) بانت سعاد نقلی الیوم . . .
 تفسیره بانت جدا شد . . . جدا شدن و پیوستن از اعداد است .

○ 41/8617 - A : نستعلیق در فارسیها و نسخ در عربیها ، نور محمد ولد فتح محمد ، ۱۹

صفر ۱۱۱۲ هـ ، نشان ها شنکرف ، ۲۶ ص ، ۱۸۲ س .

● قصیده برده = کواکب الدریه فی مدح خیر البریه

متن عربی از شرف الدین ابو عبدالله محمد بن سعید بوسیری دمشقی . (م ۸۶۹۴) .
 مسمیه در لغت حضرت محمد(ص) .

[ن . ک : موزه : ۶۰۹] .

● ترجمه قصیده برده

متن از بوسیری . ترجمه از محمد حافظ شرف در ۱۴۰۷/۸۸۱ م نگاشته است .

آغاز : حمد از سپاس و حمد خداوند بی همال

صلوات بر محمد ز صحب و رسول آل

مدح خاندان رسالت چنین نمود

از صدق و ز ارادت اخلاص حسب حال

(ترجمه) : ای زهاد صحبت یارانت انور ذی سلم

اشک چشم آمیختی با خون روان گشته بهم

[همان : موزه : ۶۰۹] .

○ 43/8619 - A : نستعلیق ، نور محمد ولد فتح محمد ، ۱۷ ربیع الاول ۱۱۱۳ هـ ، ار حلیه

شرح قصیده برده ، ۹۶ ص .

● شرح قصیده برده

متن همان . شرح از ناشناس . ن . ک : گنج بخش ۳ : ۱۷۰۳ ش ۲۱۰۹ ، در آنجا در
 شارح ملک محمد ماه و از نسخه های دیگر قاضی شهاب الدین آمده است . آغاز نسخه ما برابر
 به آن است .

آغاز : قال الشيخ . . . ابو بصیری الدمشقی . امن تذکر جیران . . . التذکر باد آوردن
الجار همسایه الجیران جمع ، ذی .

○ 43/8619 - A : نستعلیق در فارسیها و اسخ در عربیها ، نور مجد ولد فتح مجد ، ۱۷ ربیع
الاول ۱۱۳۱ هـ ، نشان شنکرف ، ۸۶ ص ۱۹ ، ص .

● قصیده خمیره = قصیده غوثیه

● قصیده رایسی = ارشاد نامه

از فرید الدین عطار . قصیده ایست به ردیف «ره» .

آغاز : چشم بگشا که جلوه دیدار

لحن اقرب الیه آمده است

متجلی است از در و دیوار

دور افتاده تو از پندار

[همان : موزه : ۶۱۳] .

○ 437/7664 - O : نستعلیق ، سده ۸۱۲ ، مجدول ۳ راه شنکرف و سیاه ، انجام افتاده ،

ص ۱۱ ، ص .

○ 372/7589 - O : نستعلیق ، سده ۸۱۳ ، ۱۲ ص ۱۴ ، ص .

○ 7361 : نستعلیق ، سده ۸۱۳ ، در ترقیمه نام کتاب با دوست «اسرار نامه» نوشته است ،

ص ۱۱ ، ص .

○ 236/7458 - O : نستعلیق ، سده ۸۱۴ ، در مجموعه گ ۱ - ۱۳ ، ص .

● قصیده سریانی ، ترجمه و شرح

در بخش «عرفان» گذشت .

● قصیده غوثیه = قصیده خمیره

متن عربی از شیخ عبدالقادر جیلانی (م ۵۶۱ هـ) .

[ن . ک : موزه : ۶۱۳] .

● قصیده غوثیه ، ترجمه

ترجمه از ناشناس .

اوست رحمان و رحیم در همه حال

آغاز : ابتدا میکند بنام جلال

کائمه (کذا) های وصل بی در پی مرا

داد ساق از منی حب مرا

بی حجاباله به سوی من یا

پس بگفتم کی شراب جانفزا

○ 3/8812 - م : استعلیق ، عهد چان یا عهد خان ، ۵۸۶ (؟) ، سده ۱۳ - ۱۴ ، ۵۱۳ ، بر
ایض گ ۸۸ الف - ۸۸ ب .

○ 40/7616 - A : استعلیق در فارسیها و نسخ در عربیها ، نور عهد ولد فتح عهد (. . .)
(۵۱۱۲۹) ، نشانها شگرف ، آغاز : پس از سپاس و ستایش به ایزد متعال - درود . . . بر احمد و
آل ... سقانی الحب ... داد ساقی از می حب خدا - کاسهای وصل بی در پی مرا ، ۱۶ ص ۱۸۴ من

● قصیده فی نعت النبسی (ص)

از ناشناس . ۵۳ بیت ، در نعت نبی کریم صلی الله علیه وسلم .
آغاز : ای شهنشاه دنی ملک تدلی کشور
○ 58 - I : استعلیق ، عهد قاسم ادهمی ، ۹ ربیع الاول ۱۱۸۴ هـ در مجموعه گ ۴۴-۴۵ ،

● قصیده و رباعیات

از عهد اتقی پشاوری . نام سراینده در ترقیمه آمده است . همان نگارنده «تاریخ پنجاب» شامل
قصیده در ۸۶ بیت و ۳ رباعی .

آغاز : در چشم اهل دید نماید حلال عید
که ابروی کشی دلداری و گهر کاید
○ H - 153 : استعلیق مائل به شکسته ، بندهت جبال حسب الحکم استاد مولوی شیخ
احمد ۲۲ سپتامبر ۱۸۵۰/۹ اسوج ۱۹۰۷ ب ، ش ۴ در مجموعه تاریخ پنجاب ص ۱۶۳ - ۱۶۸ .

● قضا و قدر

از ملا عهد سعید اشرف مازلفرانی ، [ن . ک : موزه : ۶ ، ۴ در آنجا نوشته است تذکره
لویسان سال مرگ او را ۱۱۱۶ هـ نوشته است اند اما او پس از ۱۱۳۴/۱۷۱۲ م یا ۱۱۳۶/۱۷۱۴
در گذشته است .] همان سراینده نصیحت نامه (ن . ک در همین بخش) .

آغاز : شنیدم روزی از روشن روانی
چو گل لاذک خیالی ، نکته دلی
مثل چون عقل اول در نکوئی
چو هائف شهره در تاریخ گوئی
[همان : موزه : ۶۱۴ - منزوی ۴ : ۳۰۴۲] .

○ S - 21/8550 : استعلیق ، سده ۱۳ هـ ، نام کتاب و نام نگارنده در ترقیمه بدینگونه
آمده است : تمام شد قصه سوداگر پسر تصنیف مولانا اشرف ابرانی ، ۳ ص ، ۱۳ من .

○ O - 52/7278 : استعلیق خوش ، سده ۱۳ هـ ، سرلوح کوچک طلائی و در آن عنوان
کتاب لاچوود ، گمته بندی ، در ایض گ ۳۹۴ ، ۱۵ ص .

● قضا و قدر

از رضای مشتاق .

آغاز : شنیدم از شکر پاسخ زبانی حلاوت از بیاضی داستانی

[ن . ک : منزوی ۴ : ۳۰۴۳] .

○ 52/7278 - ○ : استعلاقی خوش ، سده ۸۱۳ ، نام کتاب لاجورد در سرلوح کوچک

طلائی ، مجدول ، کمند بندی ، در بیاض گ ۴۱۱ ، ۱۵ س .

● قضا و قدر

از مهد علی سلیم . (م ۸۱۰۵۷) مثنوی فلسفی است در پیرامون ۲۳ بیت .

آغاز : شنیدم روزی از خوانابه نوشی چو گل از پاره تن خرقه پوشی

[همان : منزوی ۴ : ۳۰۴۴] .

○ 52/7278 - ○ : استعلاقی خوش ، سده ۸۱۳ ، نام کتاب لاجورد در سرلوح کوچک

طلائی ، مجدول ، کمند بندی ، در بیاض گ ۳۸۴ ، ۱۵ س .

● کریمیا = نصیحت الملوك

از سعدی شیرازی .

آغاز : کریمیا به بخشای بر حال ما که هستم اسیر گمند هوا

[همان : منزوی ۴ : ۳۲۷۵ - موزه : ۶۱۷] .

○ 419/7646 - ○ : استعلاقی ، علم الدین ساکن گجرات ، ۱۷ ذیحجه ۸۱۲۹ ، سرلوح

رنگین ، مصور به ۳ تصویر رنگین ، مجدول زرد و شنکرف و لاجورد و سیاه ، عنوانها نا نویس ،

۳۴ ص ۱۱ ، س .

○ 145/7370 - ○ : استعلاقی جلی ، خوش ، ربیع الثانی ۸۱۲۷۳ ، سرلوح رنگین ، عنوانها

شنکرف ، مصور به ۳ تصویر ، جدولیند زرین ، راه ، صفحه ها زر افشان ، نقل از نسخه چاپی ،

۶۰ ص ۷ ، س .

○ 420/7647 - ○ : استعلاقی زیبا ، سده ۸۱۳ ، سرلوح طلائی و رنگین ، عنوانها شنکرف

آب دیده ، ۶۶ ص ۷ ، س .

● ترجمه کریمه

متن از سعدی . ترجمه از ناشناس . ترجمه منظوم بزبان اردو است .

آغاز (افتاده) : مکن التفات به مال بخیل میر نام مال و منال بخیل
له گر دهیان اموال پر بخل کے نظر تو له گر مال پر بخل کے

○ 408/7638 - ○ : مستعلق ، سده ۱۲ ، آغاز و انجام افتاده ، ۲۶ ص ، ۱۴ ص .

● شرح کریمه

متن همان . گزارش از اشرف . در ۱۱۶۴ هجری نگاشته است (دیباجه) . لغت یقی از متن آورده و سپس گزارش کرده است .

آغاز : افتخار خامه به حمد کریمی ست که سیران لوا خاله عصیان را بخیل المتین ... میگوید گرفتار کنه بید و حد ... اشرف خفرائه والوالدیه . (شرح) : کریمه به بخشای ... محض نماند که الف در قول کریمه ندایه است و کاف در مصرع ثانی علیه و اضافه کمند بسوی عا بیاره و هوا خواش .

○ 438/7665 - ○ : مستعاقب معمولی ، سده ۱۳ - ۱۴ ، عنوان و اشان شنکرف ،

۱۶ ص ، ۱۶ ص .

● کلمات خواجه عبدالله انصاری = الهی نامه = مناجات انصاری

در بخش «عرفان» در صفحه ۳ ، گذشت . اینک نسخه دیگر است .

○ 223/7445 - ○ : شکسته ، چلیبا ، (هرداس ، ۱۱۷۸ هجری) ش ۳ در مجموعه گ ۱۱۴-۱۲۲ .

● کمال نامه

از خواجوی کرمانی . در ۸۷۴۴ هجری سروده است . مثنوی عرفانی ست .

آغاز : بسم من لا اله الا هو صبح لفظی و زین معناه
قادری کو منزّه است از عیب صامی کو مقدمست از ریب

[همان : منزوی ۴ : ۳۰۵۷] .

○ 259/7480 - ○ : مستعلق خوش ، سده ۱۲ ، سرلوح بسیار چالب طلائی و رنگین ،

عنوانها شنکرف ، چنولیند طلائی و شنکرف و سبز و سیاه ، با مهر «عنایت حسین خان» مورخ

۱۹۲۱ هجری ، چهار ستون ، ش - در کلیات اوگ ۱۱۹ - ۱۴۵ ، ۱۹ ص .